

Helyi Esélyegyenlőségi Program

**Hajdúdorog
Város Önkormányzata**

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	9
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	39
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	60
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	66
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	72
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	77
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	79
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	81
1. A HEP IT részletei.....	81
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	81
Jövőképünk	82
Az intézkedési területek részletes kifejtése <i>(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)</i>	83
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	100
3. Megvalósítás	104
3.1 A megvalósítás előkészítése	104
3.2 A megvalósítás folyamata	104
3.3 Monitoring és visszacsatolás	106
3.4 Nyilvánosság	107
3.6 Érvényesülés, módosítás	108
4. Elfogadás módja és dátuma	109

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

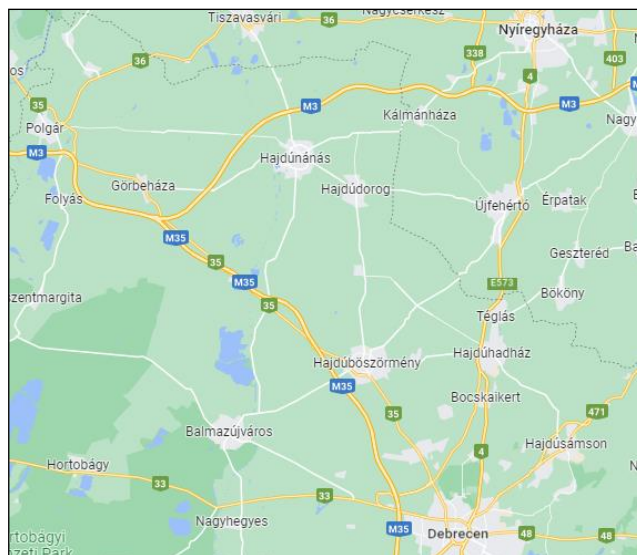
Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Hajdúdorog Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A város földrajzi fekvése

Forrás: Google Maps

Hajdúdorog, Hajdú-Bihar-vármegye 10. legnagyobb, 8865 fős (2022.01.01) állandó lakossal rendelkező városa, a vármegye észak-keleti részén fekszik. Területe 10.065 hektár. Debrecenről közúti távolsága 36,6 km, Nyíregyházától 23 km. A területi körzetet, ahol a város található, három hajdúváros: Hajdúböszörmény, Hajdúnánás és Hajdúdorog alkotja. Hajdúdorog a vármegye

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

térszerkezetileg kedvezőbb, fejlettebb, urbanizáltabb részén fekszik, jó a talajadottsága és mezőgazdasági termelési klímája.

Területe átmenetet képez a hajdúsági lösz és a nyírségi homok között. A város közigazgatási területének nagyobbik része a Hajdúhát lösszel, lösziszappal fedett hordalékkúp-síksági területéhez, míg a keleti, dél-keleti része a Nyugati- vagy Löszös Nyírség, a lösszel és löszös homokkal fedett hordalékkúp-síksági területéhez tartozik.

A város helye a településszerkezetben

A városi funkciókat tekintve, középfokú központi funkciókat lát el, hasonlóan a többi hajdúvároshoz. Vonzáskörzettel nem rendelkezik. A városi funkcióinak elsődleges célcsoportja a helyi lakosság, azonban – pl. Nyíregyháza közelsége miatt – jelenleg is van rá példa, hogy a helyben működő termálstrand szolgáltatásait a Nyíregyházáról érkező nyugdíjasok igénybe veszik. A középfokú központ – városi szerepkör – ellátásában jelentős funkcióhiányt görget maga előtt.

A közigazgatást tekintve, a debreceni központú Hajdú-Bihar vármegyéhez tartozik a település, de Nyíregyháza közelebb fekszik a városhoz, ez elsősorban a lakossági vásárlóerő mozgásában mutatkozik meg.

Az M3-as autópálya – hajdúnánási kapcsolat – megépítésével jelentősen javult a város közúti elérhetősége. A két vármegyeszékhely agglomerációja melletti fekvés nyújtotta előnyöket ki kell használni a településnek, pl. a turisztikai szolgáltatások fejlesztése területen.

A város vonzáskörzete

A város vonáskörzettel nem rendelkezik. A hajdúböszörményi volt kistérségben alacsony a települések közötti térszerkezeti lehetőségek adta kohézió. A hajdúvárosok összetartozását jelző együttműködést fejleszteni kellene a jövőben a térségben, pl. turizmus, felnőttképzés területeken.

A város szerepe a térségi munkamegosztásban

Az Észak-alföldi Régió Stratégiai 2007-2013 Programjában Hajdúdorog a „felzárkóztatásra váró térségek/ a környéken élők számára kistérségi központként szolgáló települések” településszerkezeti kategóriába volt besorolva, ezzel szemben Hajdúböszörmény, Hajdúnánás a „dinamizálható központok jelentősebb vonzáskörzet nélkül” tervezési kategória csoportba tartozott.

A lakosságszám alapján történő megközelítés talán közelebb visz minket a településszerkezeti besorolás megértéséhez. Hajdúböszörmény 30 ezres, Hajdúnánás 20 ezres középvárosi kategóriába sorolható, ellenben Hajdúdorog a kisvárosok csoportjába tartozik.

Város szintű helyzetértékelés

Közlekedési infrastruktúra

A legfontosabb, napjainkban is aktív települési arculatot alakító probléma a közúti közlekedés. Az Újfehértó – Hajdúböszörmény – Hajdúnánás irányokból jelenleg a városközponton keresztül halad át a közúti forgalom. Ez nehezíti a gyalogos zónák fejlesztését és a kerékpárutak kiépítését. A probléma részleges megoldását segíti elő, hogy 2009-ben a szabályozási tervben kijelölésre került a Hajdúnánási- Hajdúböszörményi utakat összekötő, várost elkerülő út.

A vasútállomás a városszélén fekszik, körzetében alakult ki a város gazdasági-ipari központja és ez a terület képezi a XXI. sz. iparfejlesztési terveinek fejlesztési területét is.

A városközpont elhelyezkedése követi az alföldi mezővárosok/hajdúvárosok hagyományos struktúráját, a városszerkezet centrumában jött létre a városközpont.

A város legfontosabb település alkotóelemei: városközponton áthaladó forgalmas közutak, a történelmi városközpont, városszerkezet hajdúvárosi építészeti jellege.

A város gazdaságának szerkezete, húzó iparágak

Hajdúdorog jó mezőgazdasági adottságokkal rendelkező település. Az elmúlt 150 évben végbement fejlődés a „mezőváros” gazdasági sikereinek, a mezőgazdaságnak volt köszönhető elsősorban. Az 1990 előtti évtizedekben a város foglalkoztatási szerkezetében a mezőgazdasági iparág volt a vezetőhelyen, a város munkaképes lakosságának 35-40%-a dolgozott a mezőgazdaságban, valamint a mezőgazdasági feldolgozóiparban.

A rendszerváltás után a mezőgazdaság vezető helyét nem tudta átvenni egyik iparág sem. A helyzetet tovább nehezítette a településen működő ipari üzemek bezárása az elmúlt évtizedekben: Papírgyár, ÉVISZ, MODE, OKIN stb. Jelenleg a város egyik legnagyobb foglalkoztatója a Hajdúdorog Város Önkormányzat után a Nagyhegyes-Meat Kft., mely húsfeldolgozással foglalkozik.

Amennyiben bővül a városban a mezőgazdasági termelés, intenzív munkaerő-igényes növényi kultúrákkal és a mezőgazdasági termékeket feldolgozó iparral, a csökkenő foglalkoztatási trendet meg lehet fordítani.

Hajdúdorogon jelentős foglalkoztatónak és termelőnek számít Nagyhegyes Hús Kft. mellett a HAJDU FÉM-KER Ipari és Kereskedelmi Kft., a Zöld-Ker Kft., a Hajdúszövkér Zrt., a Penny Market Kft., a Magyar Telekom Nyrt., a Hajdúdorogi Bocskai Magtár Kft., a MVM Next Energiakereskedelmi Zrt., a KERO TRANSZ HUNGARY KFT., az E.ON Tiszántúli Áramhálózati Zrt., a GEBRÜDER WEISS SZÁLLÍTMÁNYOZÁSI ÉS LOGISZTIKAI KFT., a Hajdúdorogi Bocskai Magtár Kft., a Hajdúdorogi Bocskai Mezőgazdasági Zrt., az OTP Bank Nyrt., a Hajdúdorogi Bocskai Növénytermesztési Kft., a Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltató Zrt., Tubus Gyártó és Kereskedelmi Kft., K und K 97 Kft., KZ Invest Kft., Gombos és Tóth Kft, OUTBACK MOTORTEK EURÓPA Kft., DESZIG Kft., Szabó Mihály vállalkozó, STEELFORG Fémforgácsoló Kft., a NAGYHEGYES-MEAT KFT., az EGYETÉRTÉS COOP ZRT.

Turizmus

Hajdúdorog város az Észak-alföldi Régióban a fejletlen turisztikai infrastruktúrával rendelkező kisvárosok csoportjába sorolható.

Az Országgyűlés 30/2012. (IV. 3.) OGY határozata alapján Hajdúdorog a "görögkatolikus hitéhez leghűségesebb város" címet kapta meg. A Hajdúdorogi Görögkatolikus Székesegyház a magyar görögkatolikus egyház egyik legnagyobb, és legfontosabb épülete, mely méltó arra, hogy az erre járó turisták célpontja legyen. A görögkatolikus vallás egyik legnagyobb ünnepe a Húsvét, melynek során csak Hajdúdorogon őrzik valóban fegyveresek a templomban felállított jelképes sírt. A Krisztus-katonák szolgálata nagypéntektől, a nagy alkonyati zsolozsmától, húsvét vasárnap az ünnepi szent liturgia végéig tart. Ez a szép szokás egyedülálló Magyarországon.

Ugyancsak fontos turisztikai állomás a Rózsa utca 18. szám alatt található Hajdúdorogi Tájház, amely a XX. század első felének népi emlékeit tárja fel a látogatók számára, valamint a Helytörténeti Gyűjtemény állandó és időszakos kiállításai.

A vallási turizmusra, termálvízre alapozva a közelben fekvő vármegyeszékhelyek fogyasztói piacára építve, a városban a turisztikai iparágat kiemelten kell fejleszteni a következő években. Fontos lenne a sportpálya kialakítása és fejlesztése, a strand fejlesztése, a kulturális, szálláshely (pl. kemping) és kerékpárút fejlesztések.

Demográfia

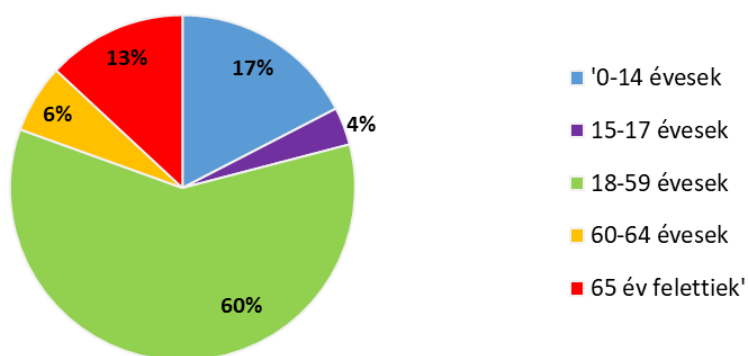
1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	8 593	bázis év
2017	8 549	99,49%
2018	8 441	98,74%
2019	8 510	100,82%
2020	8 431	99,07%
2021	8 416	99,82%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR		

A város lakónépessége 2007 óta (9095 fő) folyamatos csökkenést mutat, míg 2016-ben 8593 fő, 2021-re már 8 416 fő, ami az elmúlt évek vonatkozásában 177 fő csökkenést jelent. Ez a tendencia kisebb mértékű, mint a 2007-2017 időszakban, ahol 536 fővel volt kevesebb a lakónépesség. A csökkenés oka továbbra is a népesség elvándorlása, elköltözése olyan településekre, ahol a megélhetés és a foglalkoztatás anyagi kondíciói előnyösebbek – pl. Nyíregyháza, Debrecen, esetlegesen Dunántúl –, mint Hajdúdorogon.

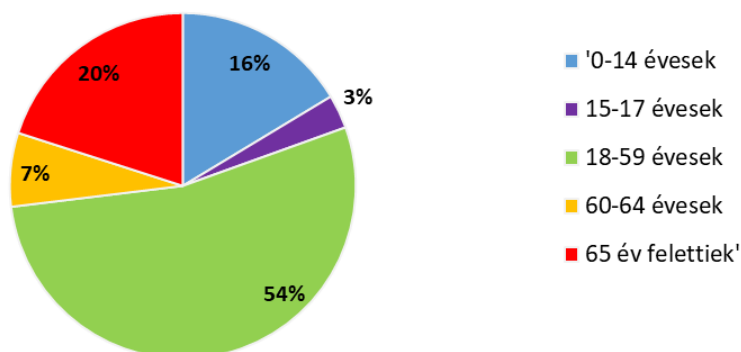
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	4 435	4 511	8946	49,58%	50,42%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			333	3,72%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	772	738	1510	8,63%	8,25%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	157	142	299	1,75%	1,59%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	2 641	2 416	5057	29,52%	27,01%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	285	311	596	3,19%	3,48%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	580	904	1484	6,48%	10,11%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR					

A település adataiból megállapítható, hogy a férfiak száma a 60 év feletti korosztályban kezd alacsonyabb lenni, mint a nők száma. A kördiagramokból határozottan látszik, hogy a nők aránya (20%) magasabb a 65 év feletti korosztályban, mint az ugyanezen korosztályos férfiak aránya (13%).

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Az aktív népességet tekintve (18-59 év) viszont a férfiak aránya magasabb (60%).

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	1 414	1 469	96,26%
2017	1 423	1 493	95,31%
2018	1 456	1 487	97,92%
2019	1 484	1 510	98,28%
2020	1 509	1 500	100,60%
2021	1 528	1 529	99,93%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

A település adataiból kiderül, hogy 2011. évig a 65 év feletti állandó lakosok száma (1829 fő) évről évre növekedett, míg a 0-14 éves korosztály száma (1431 fő) csökkent, ami egyértelmű bizonyítéka volt annak, hogy Hajdúdorog előregedő település. Ez a tendencia a 2012-es évtől megállt, sőt teljesen megfordult ez az irányzat. Jelenleg közel azonos számú a 65 év feletti és a 0-14 éves korú állandó lakosok száma Hajdúdorogon.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-9,29
2017	-6,53
2018	-12,24
2019	1,65
2020	-7,56
2021	2,97
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR	

Az elmúlt évekre a településre jellemző volt sajnos az elvándorlás, de a 2021-es év változást hozott. A pozitív irányváltást elősegítette a város fejlődése, valamint a Kormányzat családtámogatási rendszere is.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	1,74
2017	-0,35
2018	-2,71
2019	3,89
2020	-1,89
2021	-5,70
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR	

A fenti adatok alapján sajnos megállapítható, hogy a halálozások száma meghaladja az élve születéseket, mely Hajdúdorog lakosságának csökkenéséhez vezet.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Hajdúdorog Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (Hajdúböszörményi Tankerületi Központtal, a Hajdúdorogi Metropolitai Egyházzal).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Hajdúdorog Város Önkormányzata a mindenkori költségvetésben rögzíti az adott évre vonatkozó kiadásokat, bevételeket, melyek tartalmazzák az egyes szociális tárgyú, civil- és sportegyesületek támogatását, valamint az aktuális fejlesztések tervezett költségeit.

Hajdúdorog Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 48/2015. (III.19.) KT. határozatával a meglévő gazdasági programjának hatályát 2019-ig a ciklusidő végéig terjesztette ki, majd 2020. májusában elfogadásra került Hajdúdorog Város Gazdasági Programja 2019-2024.

A Hajdú-Bihar Megyei Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft. közreműködésével elkészült Hajdúdorog Város 2030 évig tervezett Fejlesztési Terve HAJDÚDOROG 2030 Fejlesztési Terve is, mely a 80/2022. (V.26.) számú határozattal került elfogadásra.

Az Erzsébet Ifjúsági Alap Nonprofit Kft. és munkatársai elkészítették, a helyi közintézmények és a polgármesteri hivatal munkatársainak, illetve a helyi fiatalok közreműködésével 2022-ben a Hajdúdorog Város Ifjúsági Stratégiáját 2023-2027 és Cselekvési Tervet 2023, melyet a Képviselő-testület a 94/2022. (VII.21.) számú határozatával fogadott el.

Fent említett dokumentumok mind az alapját képezik a Helyi Esélyegyenlőségi Programnak, hiszen ezekkel összhangban kell lennie.

Helyi Esélyegyenlőségi Programja készítése során az alábbi stratégiák, fejlesztési tervek, koncepciók is áttekintésre kerültek:

- a.) Hajdúdorog Város Településfejlesztési Konceptió
- b.) Hajdúdorog Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája
- c.) Hajdúdorog Város Önkormányzat Sportkonceptiója
- d.) Hajdúdorog Város Önkormányzat Kulturális Konceptiója
- e.) Hajdúdorog Város Önkormányzat Civil Konceptiója
- f.) Hajdúdorog Város Önkormányzat Szociális Szolgáltatás-tervezési Konceptiója

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő szabályozások közé tartoznak:

- a települési támogatások helyi rendszeréről és a szociális igazgatásról szóló 1/2015. (II.25.) önkormányzati rendelet,
- a gyermekek védelméről és a gyermekvédelmi támogatások megállapításának szabályairól szóló 24/2016.(VIII.9.) önkormányzati rendelet,
- az első lakáshoz jutók támogatásáról szóló önkormányzati rendelet módosított megalkotásáról szóló 27/2015.(XI.9.) önkormányzati rendelet,
- a tanulmányi ösztöndíjról szóló 8/2023. (IV. 28.) önkormányzati rendelet,

- az önkormányzati tulajdonú lakások és helyiségek bérbeadásának szabályairól szóló rendelet módosított megalkotásáról szóló 1/2016.(I.15.) önkormányzati rendelet.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A város és a járás kapcsolata

Az Országgyűlés 2012. július 5. napján hirdette ki a járasok kialakításáról, valamint egyes ezzel összefüggő törvények módosításáról szóló 2012. évi XCIII. törvényt. Az Országgyűlés a Jó Állam kialakítása érdekében, a törvényesen és átláthatóan működő, a közszolgáltatásokat maradéktalanul biztosító Állam működési feltételeinek a megteremtése, valamint a helyi államigazgatási rendszer megújítása, hatékonyságának további növelése és a struktúrájának átláthatóbbá tétele érdekében alkotta a törvényt.

Hajdúdorog a Hajdúböszörményi Járashoz tartozik, a két település alkot egy járást, ami sajátosság. A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal és Hajdúdorog Város Önkormányzata megállapodást kötött 2012. október 30. napján. A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal és Hajdúdorog Város Önkormányzata közötti megállapodás tartalmazza a járási hivatal működéséhez átadandó helyi Polgármesteri Hivatal földszinti épületrészét, az informatikai eszközöket, a bútorzatot, a személyeket, stb.

A feladatok megosztása kapcsán 2013. év elején szinte minden ügynél hangsúlyosan kellett vizsgálni a hatáskört és illetékességet. 2013. január 1. napjától az első fokú építésügyi feladatok a Hajdúböszörményi Polgármesteri Hivatalhoz kerültek.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal 2013. március 1. napjától átvette az egyszerűsített honosítási kérelmeket, de az állampolgársági eskü és a további anyakönyvvezetői feladatok a Hajdúdorogi Polgármesteri Hivatalban intézhetők.

2018 áprilisában megnyílt a Hajdúböszörményi Járási Hivatalhoz tartozó Kormányablak, mely a Hajdúdorogi Polgármesteri Hivatal épületében található. A Kormányablak a hatósági és szociális ügyeken túl okmányirodai, gyámügyi, igazságügyi és foglalkoztatási feladatokat is ellát.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A települési ifjúsági dokumentumok minél jobb megalapozása érdekében Hajdúdorog Város Önkormányzata együttműködési megállapodást kötött az Erzsébet Ifjúsági Alap Nonprofit Kft.–vel (ERIFA), melynek EFOP-1.2.3-VEKOP-2015-00001 azonosítószámú projektjének keretében Hajdúdorog kutatás-módszertani és szakmai módszertani támogatást kapott az ERIFÁ-tól. Az ERIFA által nyújtott kutatás-módszertani támogatás keretében készült egy települési ifjúsági helyzetet bemutató részletes helyzetelemzés. A helyzetelemzés a rendelkezésre álló adatokon és dokumentumokon túl a településen élő szakemberekkel és a célcsoport tagjaival készült beszélgetéseken, valamint egy célcsoport tagjai körében készült on-line kérdőíves adatfelvételen alapul.

A célcsoport tagjainak száma megközelítőleg 1600 fő. A stratégiaalkotás során igyekeztek minél több fiatalot minél mélyebben bevonni a stratégiaalkotás folyamatába.

A bevonás elsődleges eszköze egy on-line kérdőív volt, melyet a település szakemberei 2021 szeptemberében és októberében terjesztettek a fiatalok között. Az on-line kérdőívben részlegesen vagy teljesen 162 fiatal mondta el a véleményét. Tehát a célcsoportnak nagyjából 10 százalékát sikerült bevonni ezzel a módszerrel.

2022 márciusában on-line fókuszcsoportos beszélgetés készült 10 hátrányos helyzetű fiatallal.

A HEP helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR) adatbázisaiból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze, valamint felhasználtuk a szakmai beszámolók megállapításait és az egyes szakemberek tapasztalatait is.

Természetesen vannak adatok, amelyekre *nyilvántartás nincs* és nem is lehet.

Számos adathiány oka az, hogy a TeIR adatbázisa nem tartalmazza **2021. évre vonatkozóan az adatokat.**

A romák helyzetének vizsgálatakor felmerülő alapprobléma, hogy *hivatalos etnikai adatok nem*, vagy csak korlátozott mértékben állnak rendelkezésre. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat becslései alapján a hivatalos nyilvántartásokban szereplőnél magasabb a romák aránya a lakónépességben belül.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

„Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza (Ld. pl. A tartós szegénység csökkentésének lehetőségei Magyarországon, Budapest Intézet, 2012.,

(www.budapestinstitute.eu/uploads/BI_tartos_szegenysegi_okok_1.1.pdf).

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.” (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban Ebktv.), 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

Hajdúdorog Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának (ITS) a részét képezi az Antiszegregációs Program. Az ITS megvalósítása során fokozott figyelmet kell fordítani a szegénységre, és ennek keretében szegregációra, a hátrányos helyzetűek felzárkóztatására, társadalmi bevonására.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény értelmében jövedelemnek minősül az a személyi jövedelemadóról szóló törvényben adóköteles jövedelemként meghatározott - belföldről vagy külföldről származó - vagyoni érték, bevétel, amelynek havi összege meghaladja a mindenkor legkisebb munkabér összegét. A törvény meghatározza a rendszeres jövedelem fogalmát is, amely a legalább három egymást követő hónapban keletkezett jövedelem.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján vagyonnak minősül, ha a törvény másként nem rendelkezik, az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege a szociális vetítési alap összegének a harmincszorosát, vagy együttes forgalmi értéke a szociális vetítési alap összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzügyi és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű. A szociális ellátásra való jogosultság elbírálásához a hatóság felhívhatja a kérelmezőt, hogy családja vagyoni, jövedelmi viszonyairól nyilatkozzék, illetve azokat igazolja. Ha jogszabály másként nem rendelkezik, a települési önkormányzat képviselő-testülete a hatáskörébe tartozó pénzügyi és természetbeni ellátásoknál a nyilatkozat és az igazolás tartalmának, illetve benyújtásának részletes szabályait rendeletben szabályozza.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	52,85	42,93
2017	52,33	39,82
2018	52,88	36,27
2019	52,14	31,56
2020	52,51	32,28
2021	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

A személyi jövedelemadót fizetők száma az állandó népesség szám tekintetében nagyon kevés változást jelez a 2016-os évtől kezdődően, az viszont egyértelműen látszik, hogy az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók százaléka határozott csökkenést mutat.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

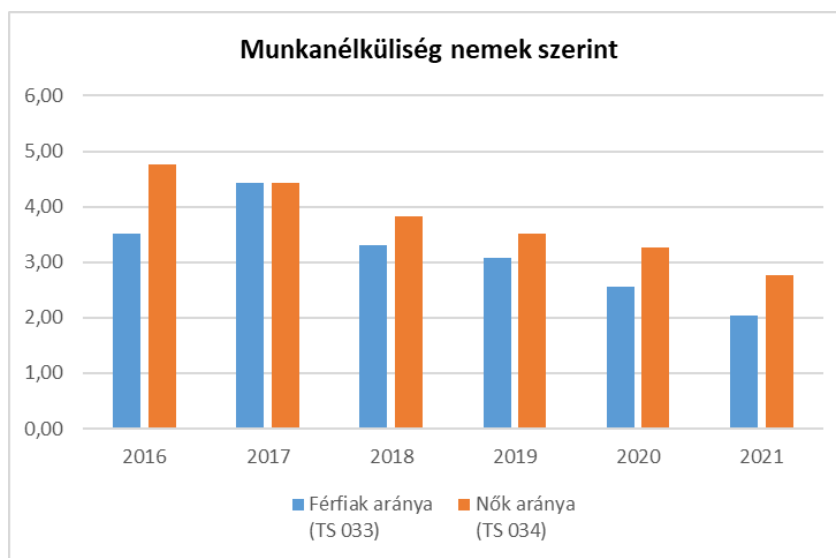
A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző

foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	3,52	4,77	4,15%
2017	4,43	4,43	4,43%
2018	3,31	3,82	3,57%
2019	3,08	3,52	3,30%
2020	2,55	3,26	2,91%
2021	2,04	2,77	2,41%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Hajdúdorog 15-64 év közötti lakosságának száma az elmúlt években folyamatos csökkenést mutat, csakúgy, mint a nyilvántartott álláskeresők száma.

2016-ben figyelhető meg a legmagasabb a női álláskeresők aránya. Egyedül 2017-ben van egyenlő arányban a férfi és női álláskeresők száma, ezt követően a férfi nyilvántartott álláskeresők aránya mindig alacsonyabb a nőkhöz képest.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	252	268	212	196	170	139
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	13,00	14,00	7,00	12,00	13,00	4,00
	%	5,16%	5,22%	3,30%	6,12%	7,65%	2,88%
21-25 év (TS 038)	Fő	36,00	27,00	27,00	20,00	20,00	12,00
	%	14,29%	10,07%	12,74%	10,20%	11,76%	8,63%
26-30 év (TS 039)	Fő	29,00	16,00	22,00	20,00	9,00	10,00
	%	11,51%	5,97%	10,38%	10,20%	5,29%	7,19%
31-35 év (TS 040)	Fő	25,00	27,00	14,00	19,00	11,00	7,00
	%	9,92%	10,07%	6,60%	9,69%	6,47%	5,04%
36-40 év (TS 041)	Fő	13,00	22,00	17,00	14,00	7,00	8,00
	%	5,16%	8,21%	8,02%	7,14%	4,12%	5,76%
41-45 év (TS 042)	Fő	25,00	30,00	19,00	12,00	11,00	13,00
	%	9,92%	11,19%	8,96%	6,12%	6,47%	9,35%
46-50 év (TS 043)	Fő	24,00	24,00	17,00	16,00	14,00	4,00
	%	9,52%	8,96%	8,02%	8,16%	8,24%	2,88%
51-55 év (TS 044)	Fő	25,00	36,00	22,00	10,00	13,00	10,00
	%	9,92%	13,43%	10,38%	5,10%	7,65%	7,19%
56-60 év (TS 045)	Fő	36,00	37,00	26,00	33,00	22,00	9,00
	%	14,29%	13,81%	12,26%	16,84%	12,94%	6,47%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	26,00	35,00	41,00	40,00	50,00	62,00
	%	10,32%	13,06%	19,34%	20,41%	29,41%	44,60%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

A nyilvántartott álláskeresők korcsoportonként szerinti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség minden korosztály tekintetében problémát jelent. A 21-25 év közötti nyilvántartott álláskeresők száma évről évre csökken, és ugyanez a tendencia figyelhető meg a védett csoportnak számító 51-55 év közötti nyilvántartott álláskeresők számánál. Ezek a folyamatok minden bizonnyal köszönhetők a különböző foglalkoztatási programoknak.

Nagyon nagy, több mint 50 %-os a 61 éves, vagy a feletti nyilvántartott álláskeresők számának emelkedése 2016-os évhez képest, mely azt mutatja, hogy ezen a területen szükséges további lépéseket tenni a probléma kezelése érdekében.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	48,41	67,21
2017	47,76	50,00
2018	49,06	57,69
2019	39,80	57,69
2020	42,94	63,01
2021	48,92	55,88
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal		

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	252	4	1,59%	80	31,75%	168	66,67%
2017	268	8	2,99%	104	38,81%	156	58,21%
2018	212	12	5,66%	81	38,21%	119	56,13%
2019	196	8	4,08%	54	27,55%	134	68,37%
2020	170	2	1,18%	54	31,76%	114	67,06%
2021	139	3	2,16%	43	30,94%	93	66,91%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

A nyilvántartott álláskeresők, illetve regisztrált munkanélküliek száma folyamatosan csökken, de az is megfigyelhető, hogy jóval nagyobb számban vannak a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségűek. Ez köszönhető Hajdúdorog megfelelő közoktatási hátterének, és pedagógusainak is, valamint a számos, a városban megvalósított felzárkóztatási programnak.

A településen az alacsony végzettségűek nagyszámú foglalkoztatása a közfoglalkoztatási programoknak köszönhetően megoldott.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	399	403
2017	317	249
2018	217	181
2019	210	134
2020	244	139
2021	177	133
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal		

Hajdúdorogon az elmúlt évekhez hasonlóan valósult meg a 2022-2023. évi közfoglalkoztatási program:

1. Startmunka mintaprogramok:

Helyi sajátosságok:

A program térkövek, árokelemek, mederlapok gyártásával, vizes brikett készítésével, asztalosipari termékek (fapad, fapavilon, fa szeméttároló) előállításával, anyag begyűjtésével, a város közigazgatási területein lévő sérült vagy elhasználódott térkövek cseréjével foglalkozott. Az 500 méter járdakészítéséhez való alapanyagot a térkő gyártó csoport keverte meg. A helyi sajátosságokra épülő programban **32 fő** közfoglalkoztatott vett részt 2022 – 2023 közötti időszakban.

Mezőgazdasági program:

Első veteményként a fóliasátrakban paprikafélék (pritamin, kápia, almapaprika, tv. paprika), korai karfiol, káposztafélék (lapos és kerek káposzta), LSL paradicsom került kiültetésre. A fóliasátrakban másodveteményként nyári-őszi árut tudtunk előállítani. Az 1 000 m² területű fóliasátorban palántát neveltünk, majd áprilisban a paprika és paradicsom palánták kiültetésre kerültek a rendelkezésünkre álló fóliasátrakba, így korán primőr zöldséggel tudtuk ellátni a közétkeztetést és helyi lakosokat igény szerint, utóveteményként ősszel salátát és retket vetettünk. A fürdő melletti szabadföldi területbe 0201/6 hrsz. (3,55 ha) 3,15 ha csemegekukorica, 0,1 ha káposztafélék (kiültetve az általunk megnevelt palántából), 0,05 ha zöldborsó, 0,1 ha zöldbab, 0,1 ha csemegeuborka 0,5 ha zöldség és káposztafélék (általunk előnevelt palántából) termesztése folyt. Pedagógus földterületben (0426 hrsz.) 2 ha görögdinnye (saját palántanevelés) 1 ha burgonya, 1 ha vöröshagyma és 13,4 ha csemegekukorica volt termesztve. 1,7 ha (0299/17 hrsz) területen

napraforgót vetettünk. A 2020-ban telepített 19 ha lucerna tekintetében 2022-ben továbbra is a magfogást tűztük ki célul.

Zárt kertekben az elültetett gyümölcsfákat is folyamatosan gondoztuk: metszés, növényvédelem, tápanyózás, locsolás ellátása összesen 0,4 ha területen.

A programban összesen **20 fő**.

Szociális program:

- *Mezőgazdasági földutak karbantartás:* Nehezen megközelíthető területek rendbetétele (cserjézés, kaszálás, gyomirtás, parlagfű irtás) Önkormányzati földutak javítása, kátyúmentesítése, gréderezése, dülő utak szélesítése.
- *Járdák javítása, felújítása program:* Ebben a programban összesen 500 méter új járda készült el. 4087 Hajdúdorog Újtelep u 32-34., 54-56., Görögh Demeter u 50-56., Régi Tokaji u 46-48., Nagy Sándor utca, Vasvári u. 2-4.
- *Belvízelvezetés:* A kiemelt fő árokrendszerek tisztán tartása, karbantartása, belvízelvezetése, földmedrű árokrendszerek karbantartása, tisztántartása.

Parlagfű irtással kapcsolatos tevékenység: Hajdúdorogon a parlagfű-mentesítési tevékenység a közfoglalkoztatási program keretében zajlott, azon belül is a szociális jellegű program és a mezőgazdasági program dolgozói végezték. Összesen 5 alkalommal egy-egy hetes intervallumban volt parlagfű mentesítési akció. A parlagfű-mentesítő tevékenységet a közfoglalkoztatási programon belül foglalkoztatott **35** személy végezte.

2. Hosszabb idejű közfoglalkoztatás

2022 márciusában a hosszabb idejű közfoglalkoztatás keretében 10 fő foglalkoztatása valósult meg, a Polgármesteri Hivatalban és az önkormányzat intézményeiben. A programban 2 fő intézményi takarító, 3 fő település őr, 2 fő irodai ügyviteli foglalkozású, 3 fő hivatalsegéd, kézbesítő dolgozott. Később 9 főre csökkent a létszám, mert a közvetítések ellenére nem vállalták a munkát, máshol kívántak elhelyezkedni. Ez a program 2022.08.31-ig tartott, majd egy újabb program indult 2022.09.01. – 2023.02.28., de ez már csak 9 fővel, mert a korábbi programban ennyi volt a feltöltött foglalkoztatotti létszám.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Hajdúdorog az Észak-Alföldi régióban, a Hajdúböszörményi járásban helyezkedik el. A város Debrecenről északnyugatra 36,6 km-re, Nyíregyházától délnyugatra 23 km-re fekszik. Közúton a várost 2007 óta az M3-as autópályán a legegyszerűbb elérni, amelynek 203-as, hajdúnánási kijárata van a legközelebb Hajdúdoroghoz. A Hajdúnánás-Tedejhez közeli autópálya-lehajtó 17 km-re van a város központjától. Ennek köszönhetően biztosított Budapest és az ország nyugati felének elérhetősége. Hajdúdorogot Hajdúnánás felől a 3502-es számú úton lehet megközelíteni. Ez az út Nánási, majd Böszörményi út néven áthalad a városon, és a 35-ös főúthoz csatlakozva Debrecenig vezet. A városból kelet felé, Újfehértóra vezet a 3504-es számú út, amely a 4-es főúthoz csatlakozik. Észak felé a 3503-as számú út vezet, amely a keresztnál csatlakozik a Hajdúnánást Kálmánházán keresztül Nyíregyházával összekötő 3317-es úthoz. Hajdúdorog belterületi közútjainak hossza 56 km.

A közösségi közlekedés mind Debrecen, mind Nyíregyháza irányába alkalmazkodik a munkába, illetve iskolába járáshoz, így növelve a potenciális munkalehetőségek elérhetőségét.

A foglalkoztatottság növekedését eredményezte, hogy az Istenszülő Oltalma Görögkatolikus Szociális Szolgáltató Központ megnyílt Hajdúdorogon, mely intézmény 35 idős személy részére nyújt személyre szabott ápolást és gondozást 1, illetve 2 ágyas szobákban történő elhelyezéssel.

Az egyházi fenntartású Szent Anna Görögkatolikus Bölcsőde 24 férőhelyes, kétszobás, kétcsoporthoz tartozó intézményében a vezető mellett két-két kisgyermeknevelő és 1-1 dajka várja a gyerekeket. Az

önkormányzati bölcsőde mellett ez is a munkába álló kismamák részére nyújt segítséget, hogy vissza tudjanak térni a munkaerőpiacra.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	252	31
2017	268	23
2018	212	16
2019	196	19
2020	170	23
2021	139	10

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma 2016 óta folyamatosan csökken, míg 2020. évben 23 fő, addig 2021-ben már csak 10 fő volt.

Hajdúdorog Város Önkormányzata már évek óta részt vesz és a jövőben is részt kíván venni a Diákmunka-programban, mely a fiatalokat segíti az oktatásból a munkaerő-piacra való átlépésben.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A Kölcsény Ferenc Gimnázium Hajdúdorogi Tagintézménye főként felnőttek számára biztosít lehetőséget esti tagozaton az érettségi megszerzésére, mely legtöbbször a munkába álláshoz szükséges. A „Szegregált területek komplex programmal történő felzárkóztatása Hajdúdorogon 2020” elnyert pályázat keretén belül valósul meg képzések szervezése, lebonyolítása a szegregált területen és akcióterületen élők részére, mellyel szakmai végzettséget szerezhhetnek. Felzárkóztatást segítő előadások, tréningek szervezése, megtartása, Egyéni Fejlesztési Terv készítése és folyamatos felülvizsgálata a projekt alatt, főként a szegregátumban élők életkörülményeinek feltérképezésére és a szükséges segítség biztosításához. Előre láthatóan élelmiszer eladó, és ruházati eladó képzés kerül megszervezésre. Sor kerül majd munkavállalást segítő kompetenciák fejlesztése tréningre, Családi költségvetés tudatos menedzselése.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az önkormányzat igyekszik bevonni a foglalkoztatásba a mélyszegénységben élőket és romákat, és a közfoglalkoztatási programokban szinte minden intézmény részt vesz, így több területen is el tudnak helyezkedni.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;
A települési önkormányzat mindent megtesz annak érdekében, hogy hátrányos megkülönböztetés ne történjen, és ez vonatkozik a foglalkoztatás területére is.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.
A „Szegregált területek komplex programmal történő felzárkóztatása Hajdúdorogon 2020” elnyert pályázat keretén belül kerül megvalósításra a Digitális kultúra hasznosítása a mindennapokban elnevezésű tréning. A város intézményeiben ingyen elérhető wifi-szolgáltatás is van, így a digitális szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	252	4,41%	65	25,79%
2017	268	4,76%	61	22,76%
2018	212	3,86%	54	25,47%
2019	196	3,55%	66	33,67%
2020	170	3,14%	83	48,82%
2021	139	2,59%	83	59,71%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal				

Az adatok alapján a nyilvántartott álláskeresők száma csökkent ugyan, de az álláskeresési ellátásban részesülők száma folyamatosan nő. 2021. évben a nyilvántartottak 59,71%-a részesült álláskeresési ellátásban.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	82	32,54%	128	50,79%	147	58,33%
2017	87	32,46%	113	42,13%	148	55,22%
2018	45	21,23%	78	36,66%	99	46,70%
2019	40	20,41%	62	31,85%	106	54,08%
2020	27	15,88%	51	29,95%	110	64,71%
2021	11	7,91%	14	10,07%	94	67,63%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, KSH						

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	21
2017	23
2018	22
2019	19
2020	15
2021	14
Forrás: TeIR, KSH	

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott támogatás. Két típusa van, az egyik az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, a másik a foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

Az aktív korúak ellátására az az aktív korú személy jogosult,

- aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy
- aki vakok személyi járadékában részesül, vagy
- aki fogyatékosági támogatásban részesül (az eddig felsoroltak a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy), vagy

- akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresői járadék, álláskeresői segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresői ellátás) folyósítási időtartama lejárt, vagy
- akinek esetében az álláskeresői ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően álláskeresői ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy
- aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy
- akinek esetében a gyermekek otthongondozási díja (GYOD), az ápolási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás, a gyermeknevelési támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a gyermek életkorának betöltése miatt szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább 3 hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat, ha a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 90%-át és vagyona nincs.

Az a személy jogosult foglalkoztatást helyettesítő támogatásra, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították – amennyiben az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás - megállapításához szükséges feltételekkel nem rendelkezik.

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján egészségkárosodott személynek minősül, vagy 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban, örökbefogadási díjban - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézménybe, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani. Ez a szám 2016 óta 33%-kal csökkent, így 2021-ben már csak 14 fő részesült átlagosan egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Hajdúdorog lakásállománya, darabszáma 2016-2021 közötti időszakban nem változott lényegesen, 3608-3597 db értéktartományban mozgott. Ennek több oka is van, talán a legfontosabb szempont a gazdasági helyzet, a városban csökkent a foglalkoztatás az elmúlt években. Ha a lakások számát összevetjük a lakónépesség számának alakulásával, kitűnik, hogy a kérdéses időszakban csökkent a város lakosságának a száma is.

A lakásállomány mutatók alapján a város nem tartozik a legrosszabb értékekkel rendelkező városok közé a régióban.

Hajdúdorogon a kertes, családi házas beépítési mód a jellemző, ez alól kivételként említhető a városközponti „kisvárosias övezet”, ahol a városias beépítési mód engedélyezett a városképhez illeszkedő módon.

A nagyobb városokban elszálló ingatlanárak miatt megnövekedett az érdeklődés a kisebb településeken lévő lakóházak, lakások iránt, így Hajdúdorogra is egyre többen költöznek ki.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomán y (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	3608	2	0,55	56,35	78,69	91,55
2017	3605	5	1,39	56,17	83,47	91,73
2018	3595	4	1,11	55,97	84,98	92,27
2019	3597	5	1,39	55,88	85,63	92,52
2020	3595	5	1,39	55,74	86,20	92,63
2021	3597	6	1,67	55,60	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok						

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállom ány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	3 608	n.a.	20	0	31	0	n.a.
2017	3 605	n.a.	20	0	32	0	n.a.
2018	3 595	n.a.	20	0	32	0	n.a.
2019	3 597	n.a.	20	0	35	0	n.a.
2020	3 595	n.a.	20	0	35	0	n.a.
2021	3 597	n.a.	20	0	35	0	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok							

Hajdúdorog rendelkezik piaci alapú bérlakásokkal, mely elsősorban nem a rossz szociális körülmények között élőknek nyújt lehetőséget lakhatásra. A bérbeadás feltételeit az önkormányzati tulajdonú lakások és helyiségek bérbeadásának szabályairól szóló rendelet módosított megalkotásáról szóló 1/2016. (I.15.) önkormányzati rendeletében szabályozta.

b) szociális lakhatás

A szociális lakások bérbeadásának feltételeit szintén az 1/2016. (I.15.) önkormányzati rendeletében szabályozta, mely lakásokra kifejezetten a rossz szociális körülményekben élő családok nyújthatják be pályázatukat. A nyertes pályázók 2 évre kaphatják meg a lakásokat és egy alkalommal plusz 2 évre kérhetik a meghosszabbítást. Ezzel a lehetőséggel majdnem minden bérlő élni szokott.

Hajdúdorog Város Önkormányzata a Leromlott városi területek rehabilitációja Hajdúdorogon TOP 4.3.1-16-HB-2017-00005 azonosító számú pályázattal kapcsolatban vállalta, hogy az érintett célcsoport számára két bérlakást biztosít. Ennek szabályozása érdekében a 17/2020. (VII. 24.) önkormányzati rendelettel módosította a fenti alap rendeletet.

Hajdúdorog Város Önkormányzati Képviselő-testülete 2017. július 20. napján elfogadta a Hajdúdorogi Szociális Otthonteremtési Program Szabályairól szóló 22/2017. (VII.20.) önkormányzati rendeletet, melynek célja, hogy hatályba lépését követően Képviselő-testület elősegítse a szociálisan nehéz helyzetben lévő családok helyben történő letelepedését oly módon, hogy lakásszerzésükhöz, lakáshelyzetük megoldásához anyagi támogatást nyújt, és ezáltal csökkenjen a település közigazgatási területén az üresen álló vagy megüresedő lakások száma is. A rendelet célja, hogy azokat a családokat segítsék, akik maguk is erőfeszítéseket tesznek azért, hogy lakhatásuk biztosítva legyen, vagy javuljon, az öngondoskodás képességének javítása, a lakáscélú előtakarékosságra ösztönzés növelése, az épített környezet minőségének javítása, az állagmegóvás érvényesüljön.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az önkormányzati tulajdonú lakások és helyiségek bérbeadásának szabályairól szóló rendelet módosított megalkotásáról szóló 1/2016. (I.15.) önkormányzati rendelet szabályozza az egyéb ingatlanok hasznosítását is.

e) lakhatást segítő támogatások

Városunk önkormányzata a rendeletében meghatározott feltételeknek megfelelő, **első lakáshoz jutó fiatalokat** – a város közigazgatási területén található ingatlan megvásárlása vagy építése esetén – támogatásban részesíti.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	2 265	n.a.
2017	1 890	72
2018	1 724	61
2019	1 388	43
2020	792	56
2021	1 353	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

f) eladósodottság

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak, az ilyen helyzetbe jutók számának megállapításához nyújt segítséget ez a táblázat. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat. Ennek elkerülése érdekében a rendszeres települési támogatás vagy gyermekvédelmi támogatás megállapítása után a védendő fogyasztók számára nyújtott szolgáltatásokat is igénybe vehetik.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Hajdúdorogon a lakóházak rendszerint belterületen helyezkednek el, vannak azonban egyes tanyákon, külterületi részeken is lakóházak.

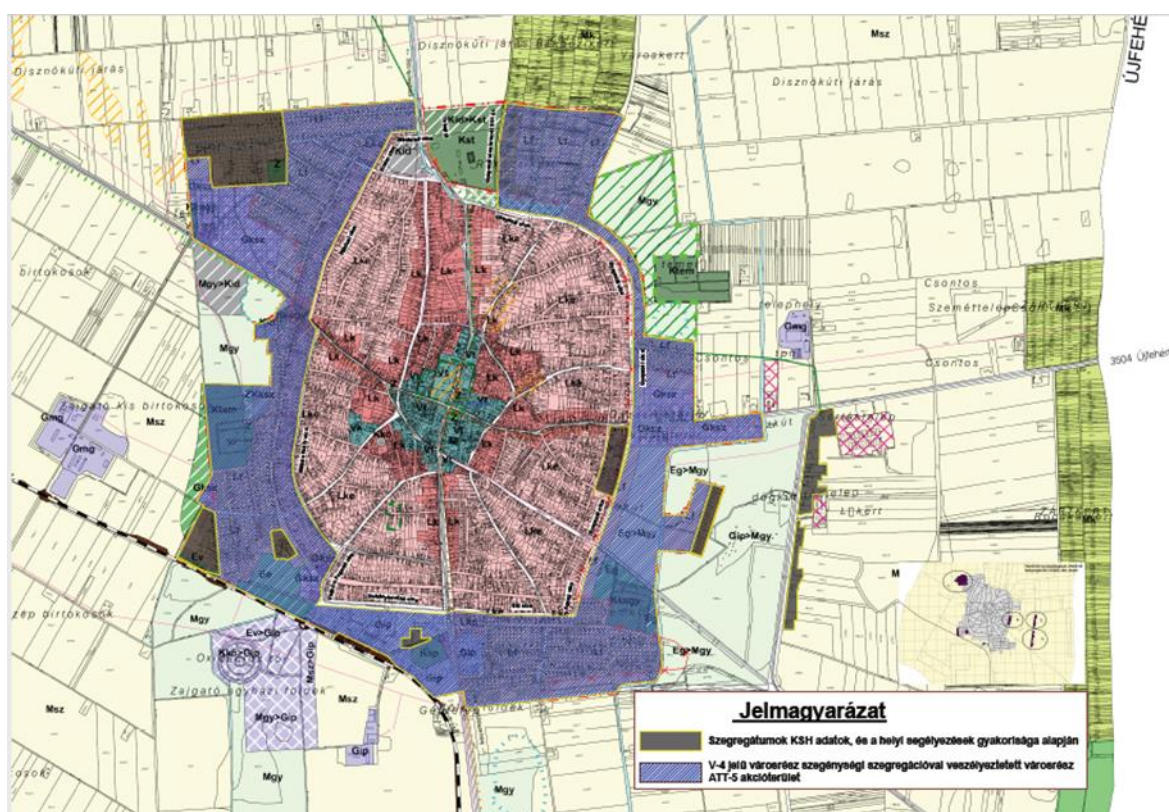
A külterületi ingatlanokban élők közszolgáltatáshoz való hozzáférését segíti a városban működő tanyagondnoki szolgálat, amely a hét minden napján elérhető a lakosok számára. A városban kiépített ivóvízhálózat megfelelő, a szennyvízelvezetés majdnem a teljes közigazgatási területen megoldott, elektromos és gázhálózat mindenki számára elérhető.

A település belterülete kb. 97%-a szilárd útburkolattal rendelkezik, míg a külterületen ez csak kb. 3 %. Mindezek mellett a közösségi közlekedés megoldott, hiszen mind a busszal, mind a vonattal való utazás lehetősége adott, és mindenki számára elérhető.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Szegregációs térkép

Forrás: ITS

2011-es népszámlálás adatai alapján elvégezte a településen található szegregátumok lehatárolását. A lehatárolás a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: Kormányrendelet) 10. mellékletében meghatározott szegregációs mutató alapján történt.

A Kormányrendeletben foglaltak szerint azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem

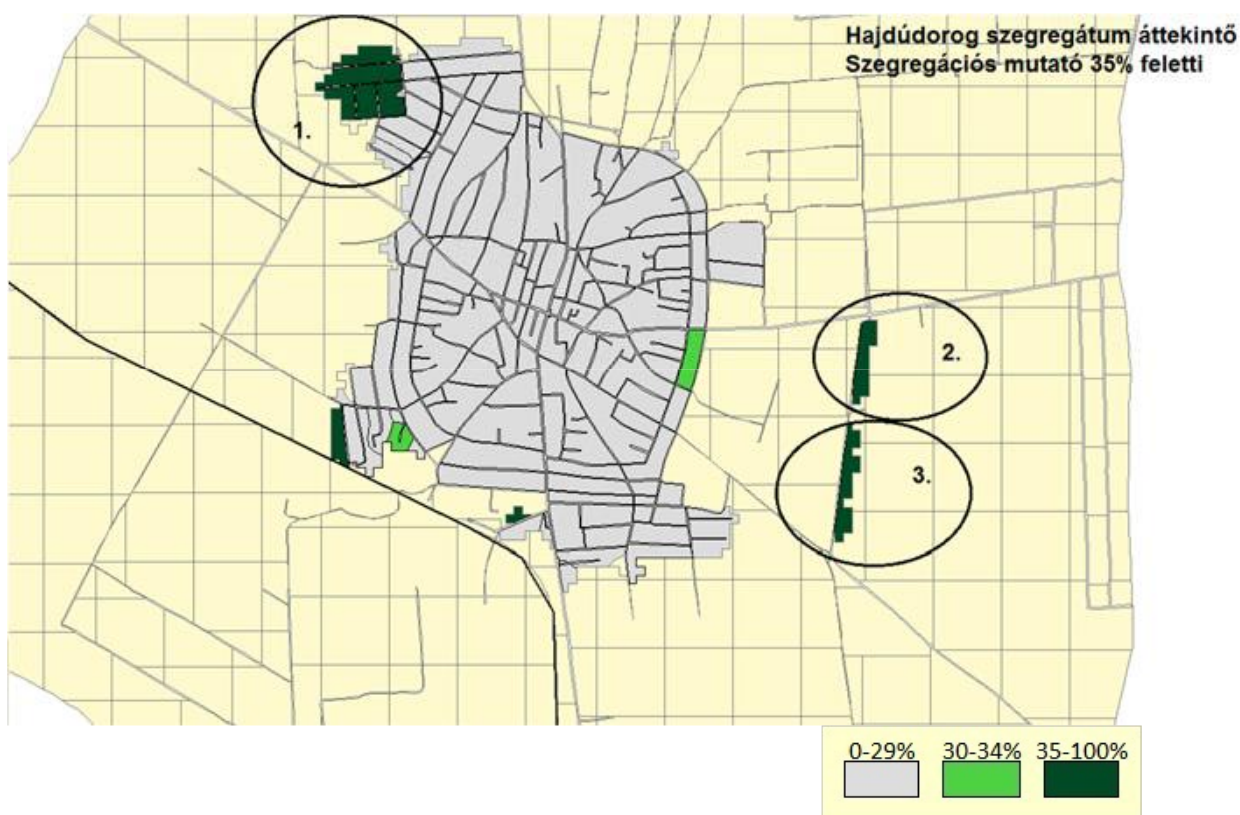
rendelkezők aránya az aktív korúakon (15–59 év) belül eléri, illetve meghaladja az adott településtípusokra vonatkozó határértéket.

A KSH két áttekintő kartogramot küldött, amely jelzi, hogy a településen belül mely területek felelnek meg a szegregátum és a szegregációval veszélyeztetett terület kritériumának.

Az egyik áttekintő kartogramon a szegregációs mutató 35%, illetve afeletti értéket vesz fel. Ez a térkép azt is mutatja, hogy melyek azok a területek, ahol a szegregációs mutató 30–34%, az ilyen területek szegregáció szempontjából veszélyeztetett területnek számítanak.

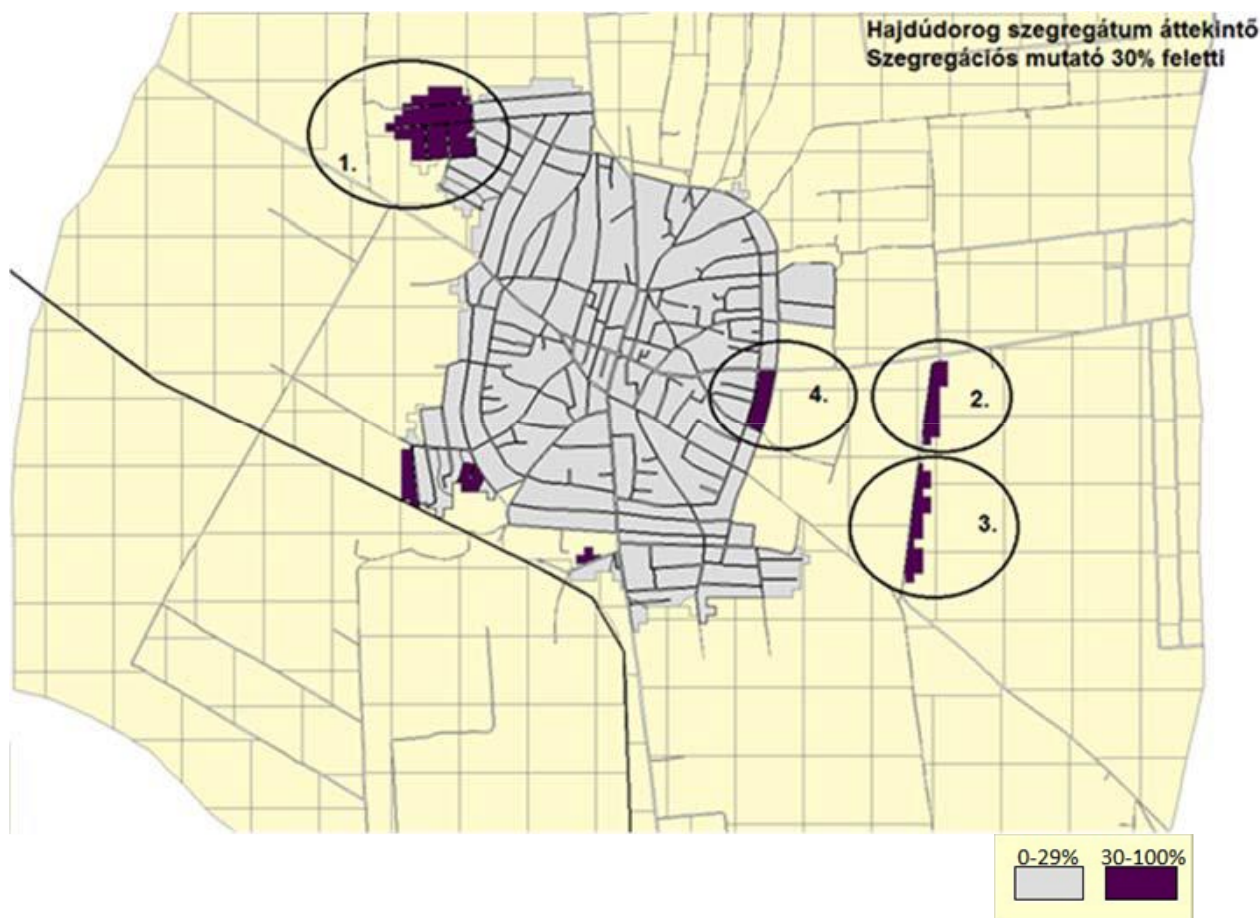
(Jelmagyarázat: a szegregációs mutató térképen jelzett értékeit a következő színek jelölik:

0–29% = szürke, 30–34% = világoszöld, 35–100% = sötétzöld)

Forrás: ITS

A másik áttekintő kartogram a szegregációs mutató 30%-os határértéke mellett együttesen mutatja a szegregátumokat és a szegregációval veszélyeztetett területeket. (Jelmagyarázat: a szegregációs mutató térképen jelzett értékeit a következő színek jelölik: 0–29% = szürke, 30–100% = lila)

Forrás: ITS

A 2. és 3. szegregátumban 1997-98-ban állami támogatással a lakók új lakásokat építettek, a telkeket az önkormányzat kedvezményesen biztosította. A többi szegregátumban az alacsony komfortfokozatú lakások száma magasabb, mint a városi átlag.

Hajdúdorog Város Önkormányzatának 20 db költségalapú bérlakása (5 éves bérleti szerződés), 24 db szociális bérlakása, 3 db szociális lakóház van a tulajdonában. Az Otthonteremtési Program keretében már 6 lakóházat vásárolt az Önkormányzat, melyet partnerségi megállapodás keretében hasznosított, ezáltal több rászorult családnak tudott segítséget nyújtani lakhatási problémáik megoldása érdekében. A Program előrehaladtával már sikerült megvásárolni az ingatlanokat több családnak is.

A lakások állapota vegyes képet mutat, a Tokaji u. 8-10 sz. alatti 24 db szociális lakás hőtechnikai felújítása szükséges, ezek a lakások vannak a legrosszabb állapotban.

A szegregátumok területén nincs, viszont a szegregációval veszélyeztetett területen 2 db önkormányzati bérlakás is van (Újtemető u. 7, és Petőfi S. u. 52.).

A szociális és piaci alapú bérlakások iránt, a jelenlegi kínálatnál nagyobb a kereslet a városban. A számos üres lakás ellenére a tulajdonosok bérbeadás útján nem kívánják az ingatlanokat hasznosítani, így a bérelhető ingatlanok számossága véges.

A szegregátumokban lévő rossz lakáskörülmények miatt, hiszen majdnem minden lakás alacsony komfortfokozatú. Ezeken a területeken önkormányzati beavatkozás szükséges a bérlakás program területén. Ennek kapcsán, illetve az integráció reményében a „Leromlott városi területek

rehabilitációja Hajdúdorogon 2020 (Leromlott II.)” a TOP-4.3.1-16-HB1-2020-00014 kódszámú pályázatban 2x2 db szociális bérlet – ikerlakások – kialakítására nyert támogatást az önkormányzat.

A „Szegregált területek komplex programmal történő felzárkóztatása Hajdúdorogon 2020 (Komplex II.)” TOP-5.2.1-15-HB1-2020-00023 azonosítószámú pályázatban a szegregált területen és akcióterületen élők részére képzések szervezését és lebonyolítását vállalta az önkormányzat, mellyel szakmai végzettséget szerezhettek. További programelemek a felzárkóztatást segítő előadások, tréningek szervezése, megtartása, Egyéni Fejlesztési Terv készítése és folyamatos felülvizsgálata a projekt alatt, főként a szegregátumban élők életkörülményeinek feltérképezésére és a szükséges segítség biztosításához.

A gázellátás fejlesztése a szolgáltatóval egyeztetve lakossági igények alapján valósulhat meg a gázellátás hiányos területeken, mely csak néhány utcát, utcarészt jelent.

A szegregált területek közmű ellátottsága a régió kisvárosainak szegregált területeihez képest (pl. egyes régiós városok szegregált területein a pormentes utak aránya 20%) nem nevezhető rossznak. A vezetékes víz, áram, közvilágítás területeken a lefedettség mutató 100%, mindhárom területen.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek KSH adatai (2011)

Mutató megnevezése	Hajdúdorog összesen*	1. szegregátum (Belterületi határ- Petőfi Sándor utca mindkét oldala- Névtelen utca- Homok zug- Újtemető utca- Belterületi határ)	2. szegregátum (Balogh Sándor utca északkeleti oldala)	3. szegregátum (Balogh Sándor utca délkeleti oldala)	4. szegregátum (Fehértói út- Agyag utca- Vasvári Pál utca- Árpád körút)
Lakónépesség száma	8843	302	81	72	72
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	16,5	38,1	60,5	44,4	13,9
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	62,5	55,3	39,5	54,2	68,1
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	21,0	6,6	0,0	1,4	18,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	20,7	68,9	96,9	97,4	38,8
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	11,0	2,4	0,0	0,0	6,1
Lakásállomány (db)	3594	67	8	10	30
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	16,2	34,3	75,0	70,0	33,3
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	45,7	69,5	100,0	97,4	55,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	13,1	49,1	96,9	94,9	32,7
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	50,7	28,8	0,0	2,6	42,1
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	41,7	48,5	100,0	90,0	50,0
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	9027				
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	44,0	72,5	0,0	100,0	58,3
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	58,9	77,2	97,5	95,8	55,6
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	15,2	26,1	100,0	66,7	25,0
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	8,0	11,6	50,0	66,7	21,9
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	12,0	32,8	75,0	70,0	25,0
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	9,3	21,9	12,5	20,0	4,2

* Az oszlop tartalmazza a lakcím nélküli hajléktalanok (1 fő) adatait

Forrás: ITS

A szegregátumokban problémaként jelentkeznek az alacsony iskolai végzettség és a munkanélküliség, valamint a munkakeresés feladásából adódó inaktivitás. A rossz foglalkoztathatóság a megélhetést biztosító rendszeres munkajövedelem hiányát okozza, így az érintettek kiszolgáltatott helyzetben, rossz anyagi körülmények között élnek. A jövedelemhiány több problémát is okozhat (depresszió, önpusztító magatartásformák, agresszió, bűnözés), közülük talán legkomolyabb a gyerekszegénység és ezáltal a szegénység újratermelődése.

A szegregált és szegregálódó városrészben nagy arányban élnek iskoláskorú és fiatalabb gyerekek, akik fejlődéséhez elengedhetetlen anyagi feltételek a legtöbb családban nem állnak rendelkezésre. Ezért a kiskorúak esetében komoly lépéseket kell tenni az egészséges fizikai fejlődéshez szükséges alapvető feltételek (étel-miszer, fűtés, egészségügyi ellátás és gyógyszerek) biztosítása érdekében.

A rossz szociokulturális háttér a későbbiekben komoly lemaradást és szocializációs problémákat okozhat a gyerekek közoktatási rendszerbe való beilleszkedése során, alapvetően befolyásolhatja későbbi teljesítményüket, ezért elengedhetetlen a szociokulturális hátrányok leküzdésére irányuló korai fejlesztés és a jó minőségű, a gyerekek problémáit kompenzálni tudó óvodai és általános iskolai ellátás biztosítása.

A szegénység újratermelődésének megakadályozásához egyrészt az oktatáson keresztül vezet az út, másrészt a közérkölcsök általános színvonalának emelésére szolgáló komplex programokon keresztül.

Az első három szegregátumra jellemző, hogy magas 0-14 év közöttiek aránya az otthlakók között, valamint a 15-59 év közöttiek aránya. Az aktív, munkaképes személyek száma magas viszont a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya a 15-59 éveseken belül nagyobb mint 90%. Ez nagyon sok. Ugyanebben a korosztályban, főként a 2. és 3. szegregátumban a foglalkoztatottsági arány maximum 2,6% volt. Ez igen alacsony.

A közfoglalkoztatási programok némileg javítottak a munkanélküliség ellensúlyozásában, azonban ez még mindig fejlesztendő terület.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

A szegregációval veszélyeztetett területek folyamatosan bővülnek, mivel a romák száma nő, és az eddig lakott ingatlanok már túlszűfoltak. Épp ezért az eddig szegregátumban élő, de jobb iskolázottsággal, vagy munkaviszonnyal rendelkezők igyekeznek a szegregátumok területéről kiszakadni, és a város más részén próbálnak lakhatási megoldást szerezni.

Az átrendeződés elsősorban a lakhatási körülményeket javító állami támogatások hatására történtek jelentéktelen számban.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5. § (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) alapellátáshoz kapcsolódó fogorvosi ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A 2023. július 1-jén hatályba lépett módosítás értelmében 2023. 07. 01. napjától az állam az egészségügyi alapellátás körében – a települési önkormányzattal együttműködésben – gondoskodik a védőnői ellátásról.

A város egészségügyi ellátását 4 háziorvos, 2 házi gyermekorvos, 2 fő fogorvos és a jelenleg érvényes jogszabályok alapján 1 fő iskola-védőnő látja el.

Az egészségügyi ellátás két központi épületben történik, az egyik épületben kapott helyet a háziorvosi és a fogorvosi ellátás, míg a másik épületben a gyermekorvosok és védőnők kaptak helyet. (A Debreceni Egyetem Klinikai Központjához került át a 4 területi védőnő, akik változatlan helyen folytatják munkájukat.)

Az orvosi ügyeleti ellátásról az önkormányzat 2021. július 1. óta az Országos Mentőszolgálat útján gondoskodik.

A különböző járóbeteg szakrendelések a közeli, 6 km-re lévő Hajdúnánáson is elérhetőek, illetve a kb. 35 km távolságra elhelyezkedő Debrecenben.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közfogyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	4	2	2	565	142,17
2017	0	4	2	2	565	142,16
2018	0	4	2	2	401	127,55
2019	0	4	2	2	401	69,58
2020	0	4	2	2	383	74,91
2021	0	4	2	2	309	70,00
Forrás: TeIR, KSH Tstar						

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A városban a prevenció- és szűrőprogramokhoz való hozzáférés mindenki számára biztosított. A jól szervezett programok intézmények közötti szoros együttműködéssel valósul meg. Már kisgyermekkorától rendszeres szűrővizsgálatokon vesznek részt a lakosok.

A gyermekorvoshoz szervezett csoportokban mennek a gyermekek a helyi általános iskolákból, ahol szűrővizsgálatokon, egészségügyi tanácsadásokon vesznek részt. Évente legalább egyszer a gyermekek a fogorvosnál fogászati szűrővizsgálaton és tanácsadáson vesznek részt.

A településen a közösségi programok során mindig nagy figyelmet fordítanak az egészséges életmód népszerűsítésére, tanácsadások, szűrővizsgálatok kihelyezésére. Az Anya- Csecsemő- és Gyermekvédelmi Tanácsadó munkatársai látják el a védőnői szolgálatot, így az iskola védőnői munkakört is, és minden nagyobb városi rendezvényen ingyenes vérnyomás- és vércukorszintmérést tart a résztvevők számára.

HBMKH Hajdúböszörményi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztálya Hajdúdorog Város Önkormányzatának támogatásával többször szervezte meg a városban élő 45-65 éves hölgyek mammográfiás szűrővizsgálatát. Az önkormányzat által biztosított térítésmentes autóbusz utazási lehetőséget, 4 alkalommal összesen 140 hölgy vette igénybe.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátásokat Hajdúdorogon (fizikoterápia, gyógytornász), Hajdúnánáson, Hajdúböszörményben és Debrecenben tudnak igénybe venni a településen élők.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLVI törvény 50.§ (3) bekezdése előírja, hogy „A közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkeztetést kell biztosítani.”

A közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelet több új előírás mellett kötelezővé teszi, hogy diétás étrendet kell biztosítani szakorvos által igazolt diétás étkezést igénylő személy számára.

Hajdúdorog Városi Önkormányzat a Hajdúdorogi Városi Önkormányzati Képviselő-testület GAMESZ útján látja el gyermekétkeztetési feladatokat, illetve ezen intézmény közétkeztetési feladatokat is ellát. A 37/2014.(IV.30). EMMI rendelet táplálkozás egészségügyi előírása alapján biztosítja az étkeztetést. A rendelet előírásának megfelelően korcsoportokra bontottan az élettani szükségletüknek megfelelő, energiatartalmú, összetételű és jellegű étkezést biztosítanak. Betartják a változatossági mutatót az egymást követő kétszer tíz ételmezési nap meleg étkeztetésének vonatkozásában. Az étlapokon feltüntetik minden étkezés energia, zsír, telített zsírsav, fehérje, szénhidrát tartalmát. A gyermekek részére külön étlappal biztosítják az egészséges táplálkozást.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Hajdúdorogon a programokhoz való hozzáférés leginkább a helyi sportegyesületek (pl.: Hajdúdorog Sportegyesület, Hajdúdorogi Darts Club, Hajdúdorogi Lovas Hajdúk Egyesülete, Hajdúdorogi Mazsorett Együttes, Hajdúdorogi Hagyományörző Íjász Egyesület) által szervezett programokon keresztül érhető el. Továbbá a város sportpályája reggel 7.00-20.30 –ig mindenki számára nyitva áll az egyéni sportolást igénybe venni kívánók számára is. Az egészséges életmód, és a szolgáltatások elérését is szolgálja a településen belüli és a szomszédos település(ek) közötti kerékpárút, mely fejlesztésére még szükség van. A Hajdúdorog-Hajdúnánás közötti szakasz felújítása indokolt.

Hajdúdorogon több éve hagyománnyá vált a Városhoz kapcsolódó horgászverseny és a Hajdúdorogi Kispályás Labdarúgó Torna, mely a város lakosságának lehetőséget nyújt megmutatni tehetségét. Városnap alkalmából ebben az évben is megrendezésre kerül jótékonyági futóverseny. Immár harmadik alkalommal került sor a Hajdúdorogi Amatőr Strandfoci Bajnokságra, melyen a Médiaválogatott is szerepelt.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat, melynek biztosításában részt vesz nemcsak az önkormányzat, de az egyház illetve civil létesítmények is. Ezzel biztosítva a minél nagyon körben való hozzáférést.

Hajdúdorogon az idősek nappali ellátását, a házi segítségnyújtást a Görög Péter Szociális Központ látja el, valamint ez utóbbi feladatellátásban részt vesz a Tevékeny Gondozási Szolgálat (fenntartó: Baptista Tevékeny Szeretet Misszió) és a Szent Erzsébet Házi Segítségnyújtó Szolgálat (fenntartó: Hajdúdorogi Főegyházmegye) is. Támogató szolgálatot az Észak Hajdúsági Támogató Szolgálat (fenntartó: Fehér Bot Alapítvány) működtet.

Az Istenszülő Oltalma Görögkatolikus Idősek Otthona otthont teremt elsősorban azoknak az időskorúaknak és azon, betegsége miatt önmagáról gondoskodni nem tudó 18. életévet betöltött személyeknek, akiknek egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel, ugyanakkor az értékelő adatlap alapján III. fokozatú gondozási szükséglete fennáll. A Fehér Bot Alapítvány pedig fogyatékos személyek részére biztosít lakhatást egy az Önkormányzattól bérbe vett ingatlanban.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Hajdúdorogon az oktatási intézményekben a tanulók számára érhetőek el a drogprevenciós szolgáltatások. Képzett szakemberek eseti jelleggel, rendezvények alkalmával tartanak

drogprevenációs előadásokat. A rendőrségi beszámoló alapján elmondható, hogy 2022. évben Hajdúdorogon kábítószer-kereskedelem bűncselekmény nem volt.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor nem jellemző a városra.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	December 5 -én indult 800 adaggal/munkanap
2017	800 adag/munkanap
2018	260 adag/munkanap
2019	500 adag/munkanap szeptember 9-ig, utána szünetelt
2020	Decembertől indult újra 250 adaggal/munkanap
2021	250 adag/munkanap
Forrás: Önkormányzati adat	

Városunkban a népkonyha, mint a lakosság felé történő szolgáltatás 2016.12.05-től működik. A Hajdúdorogi Család- és Gyermejkölési Szolgálat feladata a koordinálás, dokumentáció, figyelemmel kísérés, kapcsolattartás a szolgáltató és a megrendelő Hajdúdorog Város Önkormányzata között. A szolgáltatás helyszíne a Dr. Molnár István EGYMI Kalkuttai Teréz Anya Tagintézményében működő melegítő konyha. A szolgáltatást igénybe vevők munkanapokon a délutáni órákban vehetik át a napi egyszeri meleg ételt kiadagolva, egyszer használatos műanyag dobozokban, megfelelő a korszerű higiénia elvárásainak, valamint a HACCP rendszernek.

A szolgáltatás átlagosan 250 igénylővel működik. Az ételosztás akadálymentesen és folyamatosan zajlik, a járványügyi szabályok betartása és betartatása maximálisan elfogadott a kliensek részéről is. A párbeszéd minden érintett fél részéről folyamatos, ami a munka stabilitását eredményezi.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A közösségi élet színtereit egyrészt az önkormányzat, mint kötelező feladatát, közművelődési intézményein (Mészáros Károly Városi Könyvtár és a Görög Demeter Művelődési Ház) keresztül biztosítja a lakossági kezdeményezések megvalósításához.

A Mészáros Károly Városi Könyvtár az esélyegyenlőség jegyében:

- vetélkedőket, versenyeket, programokat szervez a hátrányos helyzetű városlakóknak (roma fesztivál);

- szolgáltatási díjaink megállapításánál figyelembe veszi a beiratkozni szándékozó szociális helyzetét;
- az élethosszig tartó tanulás egyik alaphelyszíne az intézmény, így mind a fiatalok, mind az időseknek teret nyújt a szellemi fejlődés érdekében;
- a digitális írástudás fejlesztésére tanfolyamokat szervez és bonyolít le;
- helyet ad a városban működő civil szervezetek programjainak;
- előadásokat szervez;
- a teljes akadálymentesítés elérése kitűzött céljai közt szerepel;
- tehetséggondozás;
- internet hozzáférés, számítógép használat biztosítása.

A város revitalizációs terveiben a rossz állagú mozi épületének teljes rekonstrukciója már régóta szerepel, mely a Görög Demeter Művelődési Ház keretein belül működik.

Az oktatási intézmények rendelkeznek tornateremmel, díszteremmel, melyek a különböző rendezvények helyszínéül szolgálhatnak. A Szent Bazil Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium általános iskolai tagintézménye rendelkezik sportcsarnokkal. Az Önkormányzatnak nincs saját városi sportcsarnoka.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
4	igen	26 872	2
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A közösségi együttélés azokon a területeken, ahol a lakosság vegyes összetételű előfordulnak konfliktusok. A szegregátumokban élő roma családok között a zsúfolt lakáskörülmények, valamint a gyermekek miatt előfordul konfliktus. Ezek a konfliktusok látványosak, és gyakorta tettlegességig fajul. Az oktatási intézmények, a családgyógyógyók nagy gondot fordítanak a konfliktus kezelési megoldások megismertetésére és gyakorlati alkalmazására. A Hajdúböszörményi Járási Hivatal gyermekvédelmi beszámolójából az is kiderül, hogy védelembé vétel keretében elrendelt intézkedések között szerepelt a konfliktuskezelési szolgáltatáson való megjelenésre kötelezés is.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A Hajdúdorogi Család-, és Gyermekjóléti Szolgálat az elmúlt években is szerepet vállalt az adományok gyűjtésében, szétosztásában, és nagy figyelmet fordított a rászoruló családokra, egyedülállóakra és az idős emberekre, valamint a szomszédos országban dúló háború közelsége miatt Hajdúdorogra menekültekre és az őket fogadó családokra.

Összefogott Hajdúdorog lakossága és segítségüket, együttérzésüket adományok felajánlásával fejezték ki. A gyűjtőpont a Szolgálat épülete volt.

2022-ben is nagy mennyiségű ruha adományt érkezett a lakosság részéről, amit szervezett keretek között RUHABÖRZE formájában osztottak ki a rászoruló személyek számára. A Facebook oldalukon hirdetik meg a börze időpontját és minden alkalommal szép számmal érkeztek az érdeklődők. A közösségi oldal működése sikeresnek bizonyul továbbra is, mert a lakosok részéről

elfogadott, érdeklődnek, kapcsolatot tartanak a szolgálattal, kapcsolat felvételre is alkalmas, valamint a felajánlások is sok esetben ebben a formában történnek. Az év folyamán több alkalommal érkezett bútor felajánlás, ezeket célzottan továbbították egy-egy család részére.

Az Élelmiszerbank Egyesület által meghirdetett pályázat jóvoltából, melyet a Hajdúdorogi Család-, és Gyermekjóléti Szolgálat elnyert, 2022. június 8-tól minden munkanapon a helyi PENNY Áruházból élelmiszereket szállítanak az intézménybe, majd onnan kerül kiosztásra a családok részére.

Hajdúdorog Város Önkormányzata a tavalyi évben is meghirdette decemberben az „Angyalszárny” adománygyűjtő programot, mely rászoruló családoknak hivatott szebbé tenni a karácsonyi ünnepet egy tartós élelmiszerből álló csomag összeállításával és átadásával. Most is érkeztek felajánlások szép számmal, melyekből bőséges ajándécsomagokat készítettek és Polgármester úrral személyesen vitték ki a megajándékozottak otthonába. Örömmel fogadták az élelmiszer csomagokat különösen azok a családok, ahol beteg volt, akik még eddig soha nem részesültek ilyen jellegű adományban.

A Magyar Vöröskereszt higiéniai termékeket ajánlott a lakosok részére. Az osztásban az intézmény főszerepet kapott.

A Magyar Vöröskereszt, karácsony ünnepe előtt 25 élelmiszer csomagot ajánlott családok részére, valamint a Hajdúdorogon élő ukrán menekülteknek készült tartalmas csomagot is közvetíthettek az érintettek részére.

A húsvéti ünnepeket megelőzően az Önkormányzat finanszírozásával összeállítottak 100 darab élelmiszer csomagot, majd az adomány eljuttatásában segítettek a rászoruló családok háztartásába.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A Hajdúdorogon élő romák esélyeinek növelését, hagyományaik városi szintű bemutatását a **Roma Nemzetiségi Önkormányzat** vállalja fel, amely együttműködési megállapodás alapján szorosan és hatékonyan együtt dolgozik a település önkormányzatával. A város intézményei bevonásával Roma Nap, Romafesztivál is megszervezésre kerül.

- e) helyi lakossági önszerveződések

Önkormányzati nyilvántartások szerint a városban kb. 30 db civil szervezet működik, melyek a kultúra területén, oktatási területen, egyházi területeken, a hátrányos helyzetű csoportok támogatásának területén, illetve a városfejlesztéséért tevékenykednek.

A civil szervezeti struktúra széles skálán mozog a hagyományos területeken kívül pl. kultúra, sport, városvédelem működnek még szervezetek a munkanélküliek-álláskereső, nyugdíjasok, fiatalok, nagycsaládosok, nők érdekvédelmének a területén is a városban.

Az önkormányzat elsősorban a korlátozott anyagi források rendelkezésre állása miatt, szervezeti és infrastrukturális háttér biztosításával tudja támogatni a civil szervezetek működését a jövőben. A civil szervezetek, társadalmi önszerveződések az önkormányzattól pénzügyi támogatást is kapnak, melynek összegét a mindenkori költségvetési rendeletben szabályozza a Képviselő-testület.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nem áll rendelkezésünkre pontos adat arra vonatkozóan, hogy Hajdúdorogon hány fő vallja magát roma kisebbséghez tartozónak.

A magyarországi romák kétségtelenül az ország legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportjai közé tartoznak. Az országban mintegy 6-700 ezres roma népesség négyötöde él létminimum alatt, többségük társadalmi és fizikai értelemben is szegregált, vagy szegregálódó településeken, településrészekben, lakáskörülményeik évtizedekre vannak a magyarországi átlagtól, oktatási és munkaerő-piaci esélyeik többször alacsonyabbak a nem romákénál, egészségügyi helyzetük

katasztrófális. Az országos tapasztalatok városi jelenlétét a nemzetiségi önkormányzat is megerősíti. Tapasztalataink szerint körükben a rizikófaktorok közül a dohányzás, a magas vérnyomás, valamint táplálkozási problémák, és a prevenció hiánya egyértelműen az egészségi állapotot befolyásoló tényezőnek bizonyulnak. Tapasztalataink szerint a romák nagy része az ingyenes egészségügyi ellátást sokkal ritkábban veszik igénybe.

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 115-116. §-ai rögzítik.

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata többek közt a képviselt közösség érdekképviseletével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különösen tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.

A nemzetiségi önkormányzat együttműködését az állami és a helyi önkormányzati szervekkel a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 79-86. §-ai rögzítik.

Hajdúdorog Város Önkormányzata és a Hajdúdorog Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata közötti Együttműködési Megállapodás módosítását Hajdúdorog Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata a 2/2020. (I. 08.) számú határozatával, míg a város képviselő-testülete 7/2020. (II. 29.) számú határozatával fogadta el. A helyi önkormányzat a helyi nemzetiségi önkormányzat részére - annak székhelyén - biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról.

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 80.§ (2) bekezdése szerint a települési önkormányzat a települési nemzetiségi önkormányzattal, a területi önkormányzat a területi nemzetiségi önkormányzattal a helyiséghasználatra, a további feltételek biztosítására és a feladatok ellátására vonatkozóan közigazgatási szerződésben megállapodik. A megállapodást szükség szerint, általános vagy időközi választás esetén az alakuló ülést követő harminc napon belül felül kell vizsgálni. A helyi önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat szervezeti és működési szabályzatában rögzíti a megállapodás szerinti működési feltételeket, a megállapodás megkötését, módosítását követő harminc napon belül.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegregátumokban lévő lakások többsége nem biztosít elégséges lakhatási körülményeket	Fejlesztési lehetőségek feltérképezése, a Települési Terv részét képező ITS akciótervnek megvalósítása, lakhatás javítása a szegregátumokban
Az önkormányzati szociális bérlakások állapota leromlott és kevés	Önkormányzati bérlakások fejlesztése, bővítése
A településen magas a munkanélküliek száma.	Közfoglalkoztatás folytatása, egyéb munkalehetőségek felkutatása.
A szegregátumban élők egy lakáson belüli túlszűfolttsága	Szocializációs tréningek elméleti és gyakorlati síkon a tudatos családtervezés, életvezetési tanácsadás széles témakörökben
A település szociális szolgáltatástervezési koncepciója nem került felülvizsgálatra 2019-ben.	Szociális szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	4 435	4 511	8946	49,58%	50,42%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			333	3,72%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	772	738	1510	8,63%	8,25%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	157	142	299	1,75%	1,59%
Forrás: TelR, KSH Tstar					

Hajdúdorog lakossága sajnos az elmúlt években csökkenő tendenciát mutat, és ugyanez mondható el a 0-18 év közötti korcsoportra is. 2008-ban 2052 fő, 2017-ben 1792 fő, míg 2019-ben 1809 fő volt a 0-18 év közötti gyermekek száma. Ez a minimális emelkedés talán a családtámogatási rendszernek köszönhető, de ez még sajnos nem eredményez lakosságnövekedést.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	28	192
2017	44	221
2018	29	210
2019	33	210
2020	31	193
2021	37	181
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) szerint a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermekhelyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenységet jelenti.

A **veszélyeztetettség** olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A Gyvt. 67/A §-a szerint **hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll; **halmozottan hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül kettő fennáll:

- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülő(k)nek legfeljebb alapfokú iskolai végzettsége van.
- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülők bármelyike jogosult aktív korúak ellátására vagy a kérelem beadását megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapon át a Munkaügyi Központ álláskeresőként tartotta nyilván.
- A gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli ill. szükséglakásban él.

A 2022. december 31. napján a településen élő összes hátrányos helyzetű gyermekek/tanulók száma 67 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek/tanulók száma 267 fő volt. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya folyamatosan változik, hisz a két státusz szorosan összefügg és gyakori az átmenet közöttük, ami nagy számbeli különbségeket okozhat. Például, ha a jogszabályban meghatározott három feltétel közül egynek megfelelő hátrányos helyzetű gyermek később megfelel egy újabb feltételnek is (az alacsony iskolai végzettségű szülő, álláskeresővé vált), akkor a hátrányos helyzetűek száma csökkenni, a halmozottan hátrányos helyzetűeké viszont nőni fog. Növelheti a jogosultak számát az is, hogy egyre több lehetőség nyílik különböző kedvezmények igénybevételére (pl. szünidei étkeztetés) vagy más kedvezmények feltételévé válik a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzet státusza (pl. zeneiskolai tandíj-kedvezmény), így azok is kérik, akik eddig is jogosultak lettek volna rá, de nem kérték a

megállapítást, mert nem jelentett számukra semmilyen előnyt. További befolyásoló tényező pl. a Hajdúdorogi Integrált Településfejlesztési Stratégiában meghatározott szegregátumnak minősített területek lecsökkentése is a Hajdúdorogi Integrált Városfejlesztési Stratégiában meghatározottakhoz képest, mivel az ezen területeken élő családok a jogszabály szerint automatikusan hátrányos helyzetűnek számítanak, környezettanulmány készítése nélkül.

A védelembe vett kiskorú gyermekek száma 2016 óta folyamatosan nő, míg a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma csökkent.

A Család- és Gyermejjóléti Szolgálat helyi szinten a gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, személy krízishelyzetét észlelő -és jelzőrendszert működtet, melyet járási szinten a Család- és Gyermejjóléti Központ által biztosított folyamatos szakmai háttér egészít ki.

A Család- és Gyermejjóléti Szolgálat 2022-ban az észlelő -és jelzőrendszer alapján **332** problémajelzés érkezett, melyből a helyi jelzőrendszeri tagok **183** esetben küldtek problémajelző adatlapot. Az intézményhez az oktatási intézményekből a múlt évben **104** jelzés érkezett a Szolgálathoz, az óvodáktól **41** alkalommal kapott problémajelzést a Szolgálat. A rendőrség részéről **48** jelzés érkezett, ebből 20 jelzés szabálysértési eljárás megindításáról szól. Bűncselekményt 8 esetben követtek el fiatakorúak, minden esetben lopás és garázdaság vétsége miatt. A Védőnői Szolgálatról 49 esetben érkezett problémajelzés.

Az oktatási intézmények részéről érkezett jelzésekben a testi higiéné hiányáról, elhúzódó, vagy visszatérő fejtetvességről, igazolatlan hiányzásokról számoltak be a leggyakrabban. Jelentős még a magatartási problémák, elhanyagolás, illetve az agresszív magatartás, további gond a szülők együttműködésének hiánya. Fokozott figyelmet kell fordítani az elhanyagolt terhességre, mely a magzat egészséges fejlődését nagymértékben veszélyezteti. Kiemelt probléma a fiatakorú lányok terhessége.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	758
2018	676
2019	571
2020	542
2021	585
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok	

A gyermekek védelmét **pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások**, valamint a törvényben meghatározott **hatósági intézkedések** biztosítják.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

Megállapítható, hogy az **ellátások** közül:

- Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre 2022. év augusztus hónapban összesen 598 fő volt jogosult, ebből 215 fő 6000.-Ft-os, (összesen 1.290.000.-Ft értékben) 383 fő pedig 6.500.-Ft-os (összesen 2.489.500.-Ft. értékben) támogatásban részesült. (Összesen: 3.779.500.-Ft)

2022. év november hónapban összesen 486 fő volt jogosult, ebből 154 fő 6000.-Ft-os, (összesen 924.000.-Ft értékben) 332 fő pedig 6.500.-Ft-os (összesen 2.158.000.-Ft. értékben) támogatásban részesült. (Összesen: 3.082.000.- Ft)

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény elutasítására 3 gyermek esetében került sor. Az elutasítások oka a Gyvt.-ben meghatározott összeghatárt meghaladó egy főre jutó jövedelem volt. A veszélyhelyzet után életbe lépő szabályok szerint magasabb lett az egy főre jutó jövedelem összege, így sokkal kevesebb lett az elutasítások száma. Mindössze egy esetben adott okot elutasításra a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató, 23. életévét még be nem töltött vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanuló, 25. életévét még be nem töltött hallgató, a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja és a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig nem volt jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre.

Azok a gyermekek, fiatal felnőttek, akiknek tárgyév augusztus és november 1-jén fennállt a jogosultsága, augusztus és november hónapban 6.000.-Ft./fő, illetve hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek esetében 6.500.-Ft./fő összegű pénzbeli támogatásban részesültek.

A Gyvt. szerint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult az alábbi kedvezményekre:

- a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a bölcsődés, az óvodás, valamint b) pontja alapján, az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermekek *ingyenes étkezésére*;
- a Gyvt. 21/B. § (2) bekezdés a) pontja szerint az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló *50%-os étkezési kedvezményére*;
- a Gyvt. 20/A. § (1) bekezdése szerint, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága: - tárgyév augusztus 1. napján fennáll, a tárgyév augusztus hónapjában,
- tárgyév november 1. napján fennáll, a tárgyév november hónapjában pénzbeli támogatásra jogosult.

A támogatás mértéke a 2022. évben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek részére 6000,-Ft, míg a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére járó támogatás 6500,-Ft.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Az adatok szerint, hogy közel azonos számban vették igénybe az árvaellátást a nők és a férfiak, de mégis inkább több család él apa nélkül, mint anya nélkül.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	38	40	78
2017	33	39	72
2018	31	40	71
2019	30	35	65
2020	28	29	57
2021	n.a.	n.a.	-
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok			

Hajdúdorog Város Önkormányzata 2022-ben elfogadott önkormányzati rendelete alapján gyermekszületési támogatást biztosít, melynek összege egyszeri 10.000 Ft értékű Bocskai Korona gyermekenként, mely a Hajdúdorogi Polgármesteri Hivatal pénztárában kerül kifizetésre a jogosult részére, a megállapításról szóló határozat kézhezvételét követően. Továbbá kiegészítő természetbeni támogatásként babacsomagot biztosít a jogosult számára. A babacsomag átvételekor a jogosult köteles a személyazonosító igazolványát felmutatni. A babacsomag az újszülött személyes szükségleteinek kielégítésére, a jólétének elősegítésére, valamint a gyermekkor emlékeinek a megőrzésére szolgáló tárgyi eszközöket tartalmazhat. A babacsomag értéke legfeljebb 15.000 Ft-ig terjedő összeg lehet.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv- ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	296	386	201	659	n.a.	122
2017	302	336	225	736	n.a.	113
2018	340	307	221	782	n.a.	109
2019	346	256	237	778	n.a.	103
2020	345	277	232	911	n.a.	101
2021	352	195	245	889	n.a.	98

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az eddigi gyermekétkeztetési kedvezményeket bővítendő, 2016. január 01-jével lépett hatályba a Gyvt. módosításával a szünidei gyermekétkeztetés.

A Gyvt. 21/C. § (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos és halmozottan

hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, valamint a nem hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeken kívül, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

2022. május hónapban 143 család 356 gyermeke, szeptember hónapban 132 család 319 gyermeke részére tájékoztatást, illetve az igényléshez rendszeresített nyomtatványt küldtünk ki. A jogosultak közül 121 gyermek részére kérték és vették igénybe a nyári, 169 fő részére a téli és 76 fő részére a tavaszi szünidei étkeztetést. Ez évben a kormány rendelete szerint őszi szünidei étkezés nem volt.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 46.§ (5) bekezdése értelmében a köznevelés nappali rendszerű iskolai oktatásában az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre. Ez a mostani nehéz anyagi helyzetben nagy segítséget nyújt a HH és HHH gyermekek részére.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A magyar állampolgársággal nem rendelkező, Hajdúdorogon élő gyermekekről az önkormányzat nem rendelkezik információval. Az orosz-ukrán háború kitörését követően viszont Hajdúdorog város lakói megmozdultak, összefogtak és rengeteg adománnyal (ruházat, tartós élelmiszer, tisztálkodási szerek, édességek, babaápolási termékek, takarók...) járultak hozzá a menekültek segítségéhez. Az adományokat a szolgálatnál gyűjtötték, tetemes mennyiségű felajánlás érkezett. Az adományokat a város polgármestere személyesen juttatta a megfelelő elosztó pontra.

A jelzőrendszeri tagok tájékoztatója alapján az iskolák és a védőnők kerültek kapcsolatba az Ukrajnából menekült kárpátaljai diákokkal. Az általános iskolákban összesen 7 gyereket tartanak nyilván. Elmondható, hogy a körülmények ellenére gyorsan beilleszkedtek a gyerekek az új környezetbe és barátokat is szereztek. A gimnáziumban nincsenek menekült gyerekek, azonban több kárpátaljai fiatal választotta az intézményt továbbtanulás céljából, valószínűleg a kialakult háborús helyzet miatt és a biztonság érdekében.

A körzeti védőnők 10 gyerekkel álltak kapcsolatban, mely öt családot érint. Az iskolavédőnőnél összesen 19 kárpátaljai diák van a nyilvántartásban, de ezek között nyilván szerepelnek a gimnáziumba járó, nem menekült kárpátaljaiak is. Összességében semmilyen probléma nincs a családokkal, együttműködőek, a hiányzó védőoltásokat, mely az eltérő oltásrend miatt jelent problémát folyamatosan pótolják.

Folyamatos a kapcsolattartás az említett családokkal, látogatások is történnek az otthonukban, így a kezdetektől bizalmi kapcsolat alakult ki.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Az állampolgársággal rendelkező külföldről visszatért hátrányos helyzetű családok minden olyan szolgáltatást és támogatást igénybe vehetnek, mint azok, akik nem hagyták el az országot. Az állampolgársággal nem rendelkező, külföldről visszatért családokról nem rendelkezik adatokkal az önkormányzat.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Az ezeken a területeken élők alacsony komfortfokozatú lakásokban, házakban élnek, így gyermekeik lakókörnyezete igen ingerszegény. Sajnos az alacsony iskolázottság is jellemző nem csak a szülőkre, de a gyermekekre is, akik előtt nem áll pozitív példa. Nagyon kevés fiatal tud kitörni abból a közegből, de azért van 1-2 példa rá. Ezt segíti elő, hogy a szegregált lakóterületen élő gyermekek óvodai és általános iskolai oktatása **integrált környezetben történik.**

Ez a nem szegregált területről érkező gyermekek, és azok szüleinek okoz igazán gondot, hiszen az esetenként agresszív magatartású, hátrányos helyzetű diákok megnehezítik a tanulásban való folyamatos haladást, illetve a kulturált környezet megóvását.

A „Szegregált területek komplex programmal történő felzárkóztatása Hajdúdorogon 2020 (Komplex II.)” című pályázat keretében az önkormányzat vállalta képzések szervezését, lebonyolítását a szegregált területen és akcióterületen élők részére, mellyel szakmai végzettséget szerezhettek. Felzárkóztatást segítő előadások, tréningek szervezését, megtartását, Egyéni Fejlesztési Terv készítését és azok folyamatos felülvizsgálatát a projekt alatt, főként a szegregátumban élők életkörülményeinek feltérképezésére és a szükséges segítség biztosításához.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	5	295	59,00
2017	5	495	99,00
2018	5	451	90,20
2019	5	456	91,20
2020	5	477	95,40
2021	5	476	95,20
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok			

Az Anya- Csecsemő- és Gyermekvédelmi Tanácsadó munkatársai rendszeresen végeznek tisztasági vizsgálatot, kampányoltásokat szerveznek, bekapcsolódnak az egészséges életmódra nevelés terjesztésébe. Eddig 4 területi védőnő és 1 iskolavédőnő látta el a feladatokat.

Hajdúdorog közigazgatási területe tartozik az ellátási körökbe. Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Eatv.) 2023. július 1. napjától hatályba lépő módosítása alapján a 6/B. § (1) és (2) bekezdésében foglaltak szerint az állam az egészségügyi alapellátás körében - a települési önkormányzattal együttműködésben - gondoskodik a védőnői ellátásról. Az Eatv. 23. § (5) bekezdése értelmében a települési önkormányzat 2023. július 1. napjával biztosítja az állam számára a 2023. június 30. napján a védőnői ellátásra szolgáló ingó és ingatlan vagyonnak az ingyenes használatát.

Az Anya- Csecsemő- és Gyermekvédelmi Tanácsadó munkatársai szinte valamennyi észlelő- és jelzőrendszeri taggal szoros kapcsolatban állnak. Rendszeresen töltönek ki problémajelző adatlapot a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat felé, amelynek okai közé tartozik, hogy a szülő vagy gondviselő rendszeresen elmulasztja gyermeke szakorvosi vizsgálatán való megjelenését,

várandósok nem tettek eleget a kötelező vizsgálatokon való részvételnek, tartós fejtetvesség, védőoltás elmaradása, higiénés problémák.

Rendszeresen végeznek szűrővizsgálatokat az oktatási, nevelési intézményekben, a fejtetvesség elburjánzásának elkerülése végett kezelik az érintett gyerekeket, a családok azonban nem mindig működnek együtt, ezért ez folyton visszatérő gond.

Rendszeresen végeznek tisztasági vizsgálatot, kampányoltásokat szerveznek, bekapcsolódnak az egészséges életmódra nevelés terjesztésébe.

Sok kismamát veszélyeztetettként gondolnak, melynek főbb okai az elhízás, terhességi cukorbetegség, valamint szülészeti előzmények.

A gyakran szembesülnek azzal, hogy számos család vállal nagyobb számú gyermeket, mint amennyit el tudnak látni. Szükségesnek tartanak állami szinten a sterilizációs műtét kötelezővé tételét azoknál az asszonyoknál, ahol a gyermekek családból való kiemelésére kerül sor. Azt tapasztalják, hogy ők a továbbiakban is évente szülnek nem haza adható újszülötteleket. Már 1-2 gyermek ellátása is megterheli a szülőket, ezért érdemes lenne már a 3. gyermek után a sterilizációs műtét. Ezek a gyermekek folyamatosan betegek, védőoltásaik halasztva vannak, valamint nem járnak rendszeresen közösségbe. Így nem alakul ki náluk helyes viselkedési norma és szokások, valamint nem ismerik a higiénés szabályokat.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	4	2	1832	0
2017	0	4	2	1843	0
2018	0	4	2	1844	0
2019	0	4	2	1902	0
2020	0	4	2	1931	0
2021	0	4	2	2034	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok					

Hajdúdorogon 2 gyermekorvosi körzet van, ahol 2 házi gyermekorvos látja el a város gyermekeit. A város központi területén helyezkedik el a gyermekorvosi rendelő, mely akadálymentesített épület, így kerekesszékkal is könnyen megközelíthető. Azon szerencsés települések közé tartozunk, ahol nincs se betöltetlen házi orvosi, sem házi gyermekorvosi praxis.

A gyermek szakorvosi ellátást legközelebb Debrecenben vehetnek igénybe a betegek.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A Görög Péter Szociális Központ bölcsődei egységében a társintézményekkel való kapcsolatban rendszeres kooperációra törekednek. A tapasztalat-átadás a városban működő óvodákkal személyes

találkozó keretében zajlott a 2022. évben, valamint folyamatos az együttműködés a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal. Számos témakörben érintett mindkét intézmény, ennek köszönhetően kollektív gondolkodás mentén alakítják a segítő szakmai tevékenységet.

Sajátos nevelési igényű gyermek nem láttak el a 2022. évben. Hátrányos helyzetű kisgyermek 3 fő volt, védelmük érdekében a kisgyermeknevelők szakmai kompetencia határai mentén beavatóztak.

A Hajdúdorogi Egyesített Napközi Otthonos Óvodákban a 2022. évi októberi statisztikai adatok alapján 222 fő a gyermeklétszám, mely telephelyenként az alábbiak szerint oszlik meg: Sarok utca: 156 fő; Kórház utca: 30 fő; Méntelep utca: 36 fő. A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma: 66 fő. Hátrányos helyzetű gyerekek száma: 11 fő. Sajátos nevelési igényű gyermekek száma: 3 fő. Beilleszkedési, tanulás, magatartási nehézségekkel küzdő gyerekek száma: 12 fő.

Az intézménybe járó gyermekek igénybe veszik a napi 3x óvodai étkezést. Év elején tájékoztatták a szülőket az ingyenes gyermekétkeztetéssel kapcsolatos lehetőségről, ennek feltételeiről, mivel az óvodai térítési díjak megállapításánál egyéb kritériumok is lehetővé teszik a gyermekek ingyenes étkeztetését. Kedvezményben részesült az intézménybe járó gyermekek közel 96 % - a (kilenc gyermek esetében kell az étkezési szolgáltatásért térítéssidit fizetni).

A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű határozattal rendelkező gyermekek száma stagnál. Számukra az iskolai szünetekben is biztosított volt az ingyenes óvodai étkezés. Az intézményben a gyermekek védelmével kapcsolatos teendők ellátására minden óvodapedagógus kiemelt figyelmet fordít, mely az intézményvezető, a tagintézmény vezetők összefogásával valósul meg. A gyermekek viselkedését, a játék során tanúsított magatartásukat, a gyermekek környezetéhez való viszonyát, ruházatukat, egészségi állapotukat, étkezési szokásukat, tápláltságukat figyelik meg. A családlátogatás, a fogadó óra, az egyéni beszélgetések a szülőkkel, gyermekekkel a legeredményesebb módjai annak, hogy figyelemmel kísérik a családok életkörülményeit.

A jelzőrendszer segíti, támogatja munkájukat, így nem marad a pedagógus egyedül a problémáival. Mindig számíthatnak a jelzőrendszer tagjainak a segítségére, támogatására.

A 2022-es évben a Család - és Gyermekjóléti Szolgálat felé több alkalommal (26 esetben) éltek jelzéssel. A jelzések okai: a gyakori hiányzások, fejtetvesség miatti hiányzások, ápolatlanság, a felülvizsgálatokról való többszöri távolmaradás. A pandémia miatt, főleg telefonon és e-mailben tartották a kapcsolatot, a jelzéseket is emailen küldték.

A Hajdúböszörményi Pedagógiai Szakszolgálat pszichológusa, fejlesztő pedagógusa és logopédusa heti rendszerességgel vett részt mind a három intézményben az erre rászoruló gyermekek ellátásában.

A védőnőkkel folyamatos volt a kapcsolattartás, heti rendszerességgel végeztek szűrővizsgálatokat. Jellemző probléma a fejtetvesség, a piszkos, évszaknak nem megfelelő ruházat.

A szociális segítő munkaköre és lehetőségei is egyre jobban körvonalazódtak. Heti váltásban volt jelen az intézményben, minden olyan kezdeményezésnek örültek, amikor a segítő, közvetlenül a gyerekekért/gyerekekkel dolgozott.

A Szent Bazil Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium 2022. évi beszámolója szerint az óvodai tagintézményben járó gyermekek száma 150 fő, közülük nincs hátrányos helyzetű.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A család- és gyermekjóléti szolgálatot minden települési önkormányzatnak kötelezően biztosítani kell a szociális, mentálhigiénés problémákkal küzdő vagy egyéb krízishelyzet megoldásához segítséget igénylő gyermekek, egyének, családok számára.

A család- és gyermekjóléti szolgálat a családsegítés keretében biztosítja a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást, a pénzbeli és természetbeni ellátásokhoz, valamint a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését, szociális segítő munkát, közösségfejlesztő,

egyéni, csoportos preventív programokat és szolgáltatásokat, a kríziskezelést, valamint a nehéz helyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

A család- és gyermekjóléti szolgálat által nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek érdekeit védő speciális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekek és családok kiemelt támogatása érdekében a 2016. évben átalakult az addigi alapszolgáltatási rendszer és a továbbiakban integrált szervezeti egységek gondoskodnak a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatások együttes biztosításáról. Két új intézményi forma jött létre: a család- és gyermekjóléti szolgálat, valamint a család- és gyermekjóléti központ. A szolgálat működésére jellemző, hogy mellérendelt munkakapcsolat van a családsegítés és a gyermekjóléti központ munkája és munkatársai között. Egymást segítve, kiegészítve dolgozunk. A szakmai kapcsolat és a kommunikáció folyamatos telefonos, online, illetve személyes egyeztetések, estmegbeszélések, esetkonferenciák, valamint szakmaközi megbeszélések formájában.

Hajdúdorog Város közigazgatási területén a Hajdúdorogi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat biztosítja a törvényben előírt szolgáltatásokat, míg a hatósági intézkedésekkel kapcsolatos szakmai feladatot 2022-ben is a hajdúböszörményi Család- és Gyermekjóléti Központ látta el.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	26	21
2017	26	23
2018	26	22
2019	26	22
2020	26	22
2021	26	21
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés		

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	26	26
2018	0	0	0	0	0	0	26	26
2019	0	0	0	0	0	0	26	25
2020	0	0	0	0	0	0	26	25
2021	0	0	0	0	0	0	26	20
Forrás: TeIR, KSH Tstar								

A Görögh Péter Szociális Központ bölcsődei egységében Hajdúdorog Város Önkormányzatának fenntartásában működik. A bölcsőde olyan gyermekek gondozását tudja biztosítani, akiknek mindkét szülője munkaviszonyban áll, vagy szociálisan hátrányos helyzetű családban élnek, így a családban történő nevelés nem biztosítja a gyermek egészségét, testi-lelki szükségleteinek kielégítését, fejlődését, szocializációját. A gyermekek gondozását-nevelését 4 fő szakképzett kisgyermeknevelő látja el, 2 fő felsőfokú végzettséggel rendelkezik. Munkájukat segíti 1 fő dajka. A bölcsőde orvosi teendőit házi gyermekorvos látja el.

Az épületben 2 csoportszoba található: az egyik szobában 12, a másik szobában 14 gyermeket fogadunk. Ezekben a csoportokban két-két kisgyermeknevelő nyugodt, családi hangulatot varázsol, melyben minden gyermek biztonságban érezheti magát, önfeledten játszat, pihenhet, míg szüleik munkával töltik idejüket.

Az egyházi fenntartású Szent Anna Görögkatolikus Bölcsőde 24 férőhelyes, kétcsoportos intézményében a vezető mellett két-két kisgyermeknevelő és 1-1 dajka várja a gyerekeket 2023. év elejétől.

f) gyermekvédelem;

A gyermekvédelem a szociális munka speciális szakterülete. Olyan köztevékenység, amely a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására szolgál.

A Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálatot Hajdúdorog Város Önkormányzat Képviselő – testülete a 74/1998. (VII.21.) KT. számú határozata alapján 1998.08.01-jén hozta létre, ekkor kezdte meg működését. A szolgálat a Polgármesteri Hivatal keretein belül kezdte meg működését, majd a fenntartó bővítette a Gyermekjóléti Szolgálattal a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (továbbiakban Gyvt.) 162. rendelkezése szerint.

2014.11.01-től az utcai szociális munka, mint új szolgáltatás került kialakításra.

2016.01.01-től integrált szakmai keretek között működik a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, mivel a fenti naptól a törvényben meghatározottak szerint a családsegítés csak gyermekjóléti szolgáltatással együtt, egy szervezeti és szakmai egységben működhet.

A gyermekek és családok kiemelt támogatása érdekében a 2016. évben átalakult az addigi alapszolgáltatási rendszer, és a továbbiakban integrált szervezeti egységek gondoskodnak a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatások együttes biztosításáról. Két új intézményi forma jött létre: a család- és gyermekjóléti szolgálat, valamint a család- és gyermekjóléti központ. A szolgálat működésére jellemző, hogy mellérendelt munkakapcsolat van a családsegítés és a gyermekjóléti központ munkája és munkatársai között. Egymást segítve, kiegészítve dolgoznak.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Hajdúdorog Város közigazgatási területén a Hajdúdorogi Család- és Gyermejjóléti Szolgálat működteti a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszert.

Az észlelő- és jelzőrendszer ágazatok, intézmények, szakemberek és magánszemélyek közötti együttműködés, melynek célja a problémák, veszélyeztető tényezők, krízishelyzetek észlelése és jelzése az erre a célra kijelölt professzionális szolgáltató felé, folyamatos együttműködés és információáramlás biztosítása az egyének és családok problémáinak mielőbbi megoldása érdekében.

A gyermekjóléti szolgáltatás egyik meghatározó prevenciós feladata az észlelő- és jelző rendszer működtetése, melyben összehangolja és ösztönzi a jelzőrendszeri tagok, illetve az érintett személyek és szervezetek aktív részvételét a rendszerben.

Hajdúdorog Város Önkormányzata 1 db krízislakást tart fenn, a krízishelyzetbe kerülő hajdúdorogi személyek számára, melyre vonatkozó lakásbérleti szerződés 1 évre megállapított határozott időre szólhat.

Krízishelyzet esetén település támogatás igénylésére is lehetőség van a Polgármesteri Hivatalban.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A TOP-4.3.1-16-HB1-2017-00005 kódszámú „Leromlott városi területek rehabilitációja Hajdúdorogon” elnevezésű pályázat keretén belül két ingatlan került megvásárlásra (Hajdúdorog, Petőfi u. 52. Hajdúdorog, Újtemető u. 7.), melyből a Hajdúdorog, Petőfi u. 52. szám alatti ingatlanon meglévő épületek felújításon és átalakításon estek át.

A Hajdúdorog, Petőfi u. 52. szám alatti telken lévő két épület egyikéből közösségi-szociális épületet, míg a másikkól lakóépületet alakított ki. A telekhatáron lévő épületből bérletes lakás létesült felújítással, átalakítással, valamint egy többfunkciós helyiség készült, mely közösségi helyiségként (oktatási, nevelési, szocializációs funkciókkal) működhet.

A másik négyzetes alaprajzú épület teljesen átalakításra került. Itt a szociális funkciók kaptak helyet, fürdési és mosási lehetőséggel, mely a komfort nélküli lakókörnyezetben nagy segítség a rászorulóknak. Kapcsolódik hozzá a felügyeletet ellátó irodarész is.

Az épületek energetikai szempontból is jelentős átalakításon ment át: hőszigetelő burrok, nyílászáró csere, gépészeti felújítás is történt.

Az udvar területén sportpálya, játszótér és kondieszközök kerültek telepítésre.

A fenntartó azzal a céllal hozta létre a Községi Házat, hogy a helyi lakosok megfelelő környezetben olyan kulturális tevékenységhez tudjanak hozzájutni, amely megfelel az igényeiknek, kis csoportokban különleges fejlesztési technikák alkalmazásával képzések, kulturális rendezvények helyszíne legyen, amely az egyén és a közösség szolgálatában áll.

Ezzel párhuzamosan kezdte meg működését a Görögkatolikus Egyház fenntartásában a Balogh Sándor utcán lévő Községi Ház is, mely szintén lehetőséget ad a szegregátumban élők, főként a gyermekek részére szabadidős programok szervezésére.

A városban különböző szünidei programok várják a gyermekeket, melyeket elsősorban a Görög Demeter Művelődési Ház szervez, de a település oktatási intézményei is készülnek nyári táborokkal minden évben.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermekétkeztetési kedvezményeket bővítendő, 2016. január 01-jével lépett hatályba a Gyvt. módosításával a szünidei gyermekétkeztetés, mely felváltotta a nyári szociális étkeztetést. A Gyvt. 21/C. § alapján a települési önkormányzat a hátrányos ill. halmozottan hátrányos helyzetű, bölcsődei

ill. óvodai nevelésben részesülő gyermekek részére ingyenes, déli meleg főétkezést biztosít a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon. Ugyanezen ellátást biztosítja a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók részére a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon. Az ellátásban 5 hónapos kortól 18 éves korig részesülhetnek a gyermekek, akkor is, ha nem rendelkeznek intézményi jogviszonnyal.

A szünidei étkeztetés a Hajdúdorogi Móra Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola étkezőjében valósul meg. Jelentős változást hozott az a rendelkezés, mely szerint a rászoruló gyerekek nem csupán helyben fogyasztással juthatnak az ellátáshoz, hanem az ételhez biztosított, eldobható edényekben el is vihetik azt.

2022. évben az igénybevétel a nyári szünet egy részében konzerv formájában, másik részében pedig az étel egyszer használatos tárolóban történő elvitelével valósult meg. Abban az esztendőben nem volt őszi szünet, így az őszi szünidei étkezés elmaradt.

Tanítási szünetek	Igénylő gyermekek száma
2020/2021. téli	104
2021/2022. tavaszi	34
2021/2022. nyári	146
Összesen	284

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Pályázati forrásból szervezett programokon, amennyiben a célcsoport a szegregátumokban élők, abban az esetben a kiírás tartalmazhat olyan feltételt, miszerint max. a résztvevők 20%-a lehet a település más részéről érkező. Ez esetben is a különböző háttérű gyermek együtt vesznek részt a rendezvényeken, csak más-más arányban. A településen megvalósuló integrált oktatásnak köszönhetően a hátrányos és nem hátrányos gyermekcsoportok folyamatosan találkoznak, és együtt vesznek részt a programokon.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hajdúdorog Város Önkormányzatának nincs ilyen esetről tudomása.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (továbbiakban: Gyvt.) rendelkezései szabályozzák a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság feltételeit.

A jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetés kedvezményeire, ingyenes tankönyvre, pénzbeli ellátásra ill. évente kétszer pedig természetbeni ellátásra.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény kérelem három különböző jogosultság elbírálására szolgál.

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény és
- pénzbeli ellátás (A lap)
- hátrányos/halmozottan hátrányos helyzet megállapítása (B lap).

Hajdúdorog Város Önkormányzata a hajdúdorogi lakcímmel rendelkező újszülött, örökbefogadott vagy gyámság alá vett 2022. január 1 után született gyermekek szülője részére 2022. szeptember 1-

től **gyermekszületési támogatást** nyújt. 2022. szeptember 1. napjától 2022. október 31. napjáig 24 család részesült támogatásban.

Az **első lakáshoz jutók** részére a lakásépítéshez, lakásvásárláshoz szükséges saját erő kiegészítéséhez egyszeri, vissza nem térítendő támogatást adhat az önkormányzat. A támogatás odaítéléséről a polgármester dönt. 2022. január 1. napjától 2022. október 31. napjáig 20 kérelem érkezett, 20 támogatás került megállapításra, 19 esetben 300.000.- Ft, egy esetben 288.000.- Ft volt a támogatás.

A lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás iránti kérelmekről a Szociális, Ifjúsági, Sport és Köznevelési Bizottság dönt, a támogatást 12 hónapra kell megállapítani és a megállapított összeg maximum 8.000.-Ft. A jogosult személy köteles együttműködni a támogatásra való jogosultság első napjától számított 12 hónapig a Hajdúdorogi Család- és Gyermekegészségi Szolgálattal.

Szennyvíz-hálózatra való rákötést segítő önkormányzati támogatásban részesíthető az a személy, akinek a családjában a 250.000.- Ft-t nem haladja meg az egy főre jutó jövedelem. A támogatás mértéke az érdekeltségi hozzájárulás 80 %-a – mely 304.012.- Ft. A fennmaradó 20 % megfizetése - mely 76.003.- Ft– a lakost terheli.

Természetben, tüzelőanyagra nyújtott rendkívüli települési támogatásban részesülhet az a személy, akinek a háztartásában az egy főre jutó jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250 %-át.

2015. március 1. napjától rendkívüli települési támogatás megállapítására van lehetőség. Rendkívüli ok miatt rendkívüli települési támogatásban részesülhet az a személy, család, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 130 %-át (37.050.-Ft). 2022. január 1. és 2022. október 31. között 662 db érkezett, 645 esetben került megállapításra támogatás, 17 esetben a kérelmek elutasításra kerültek.

Bár ez utóbbi támogatási formák nem kifejezetten gyermekekre vonatkozik, mégis számottevően befolyásolják mindennapi életüket, ezért is fontosak.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	316	73	23,10
2017	319	66	20,69
2018	332	68	20,48
2019	359	11	3,06
2020	358	15	4,19
2021	363	58	15,97
Forrás: TelR, KSH Tstar			

Az óvodásba beírt gyermekek száma 2016 és 2021 közötti időszakban nőtt, és a HH és HHH gyermekek száma csökkent.

A Hajdúdorogi Egyesített Napközi Otthonos Óvodákban a 2022. évi októberi statisztikai adatok alapján 222 fő a gyermeklétszám, mely telephelyenként az alábbiak szerint oszlik meg: Sarok utca: 156 fő; Kórház utca: 30 fő; Méntelep utca: 36 fő. A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma: 66 fő. Hátrányos helyzetű gyerekek száma: 11 fő. Sajátos nevelési igényű gyermekek száma: 3 fő. Beilleszkedési, tanulás, magatartási nehézségekkel küzdő gyerekek száma: 12 fő.

Az intézménybe járó gyermekek igénybe veszik a napi 3x óvodai étkezést. Év elején tájékoztatták a szülőket az ingyenes gyermekétkeztetéssel kapcsolatos lehetőségről, ennek feltételeiről, mivel az óvodai térítési díjak megállapításánál egyéb kritériumok is lehetővé teszik a gyermekek ingyenes étkeztetését. Kedvezményben részesült az intézménybe járó gyermekek közel 96 % - a (kilenc gyermek esetében kell az étkezési szolgáltatásért térítésszámot fizetni). A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű határozattal rendelkező gyermekek száma stagnál. Számukra az iskolai szünetekben is biztosított volt az ingyenes óvodai étkezés. Az intézményben a gyermekek védelmével kapcsolatos teendők ellátására minden óvodapedagógus kiemelt figyelmet fordít, mely az intézményvezető, a telephely vezetői összefogásával valósul meg. A gyermekek viselkedését, a játék során tanúsított magatartásukat, a gyermekek környezetéhez való viszonyát, ruházatukat, egészségi állapotukat, étkezési szokásukat, tápláltságukat figyelik meg. A családlátogatás, a fogadó óra, az egyéni beszélgetések a szülőkkel, gyermekekkel a legeredményesebb módjai annak, hogy figyelemmel kísérjék a családok életkörülményeit.

A Hajdúböszörményi Pedagógiai Szakszolgálat pszichológusa, fejlesztő pedagógusa és logopédusa heti rendszerességgel vett részt mind a három intézményben az erre rászoruló gyermekek ellátásában.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	732	204	27,86
2017	736	205	27,85
2018	708	206	29,09
2019	691	192	27,78
2020	689	183	26,56
2021	692	225	32,51
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés			

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	2	1	0	n.a.	0	0
2017	5	3	0	n.a.	0	0
2018	8	5	0	n.a.	1	1
2019	3	2	0	n.a.	0	0
2020	1	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	1	1	0	0	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés						

Az általános iskolai oktatásban az egész városra kiterjedően a Hajdúdorogi Móra Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola rendelkezik kötelező felvételi körzettel. Hajdúdorogon a már említett Szent Bazil Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium általános iskolai tagintézményében is lehetőség van általános iskolai oktatás igénybevételére.

Dr. Molnár István EGYMI Kalkuttai Teréz Anya Tagintézményében jelenleg 21 sajátos nevelési igényű tanuló nevelése-oktatása folyik.

Az általános iskolai tanulók létszáma, az óvodába beírt gyermekek számával ellentétben, csökken. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma bár ingadozó, mégis többnyire növekvő tendenciát mutat.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	115	320
2017	105	287
2018	78	332
2019	72	287
2020	76	289
2021	87	285
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

A más településen található fejlesztő programokra való eljutás többnyire a család költségvetését terhelik, bár amit lehet az óvodák, iskolák mindent elkövetnek a megfelelő fejlesztés érdekében. Egyes esetekben az önkormányzat tanyabusza, vagy a Fehér Bot Alapítvány autója is rendelkezésre áll.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A Hajdúdorogi Egyesített Napközi Otthonos Óvodák 3 telephellyel rendelkezik a város különböző részein. Az Óvoda székhelye a Sarok u. 1. szám alatt található, ahol az óvodai férőhelyeinek száma 165 fő. Az egyik telephelye a Kórház utca 27. szám alatti épületben van, itt 50 fő és a 2. telephelyen a Méntelep utca 14. szám alatt szintén 50 fő a maximális tanulói létszám. 10 óvodai csoporttal működnek. A Sarok utcán 5 óvodai csoportban a gyermekek létszáma meghaladja a maximális létszámot (26-30 fő). A kis létszámú, sajátos nevelési igényű gyerekeket is befogadó csoportba 15 gyermek jár, de a számított létszám itt 18 fő. Ez szintén nagyon magas. Évközben tovább emelkedett a szakvélemények száma. Négy kisgyermek SNI-s státuszt, öten BTMN besorolást kaptak. A Méntelep utcai óvodában 34 gyermek, a Kórház utcai intézményben eddig 29 gyermek nevelése zajlott a 2021/2022-es tanévben. A központi magas csoportlétszámok mellett feltűnően kisebb a telephelyekre járó gyerekek száma. Ez a tény azonban segíti a hátrányos helyzetű gyerekekkel való intenzívebb foglalkozást. A Pedagógia Szakszolgálat fejlesztőpedagógusai helyben igyekeznek megadni a gyereknek a fejlődés lehetőségét, az egyéni foglalkozást.

Az Szent Bazil Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium óvodai tagintézményében 150 a férőhelyek száma. Az alábbi táblázatokból is látszik, hogy Hajdúdorogon mindkét óvodában előfordul a pedagógushiány, ami az egész országban jellemzővé vált, de szerencsére itt kisebb mértékben. Az intézmények nyitva tartása megpróbál igazodni a dolgozni járó szülők munkakezdéséhez.

Az önkormányzati óvodában nincs nyári bezárás, viszont nyári ügyeletet tartanak, és évente változik, hogy melyik telephely szolgál a nyári ügyelet helyszínéül.

Az egyházi fenntartású óvodában 2 hétre zárnak be a kapuk a nyári időszakban.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	3	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	1	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	265	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	10	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6,45	17
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	0	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	16	3
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	16	3
Gyógypedagógusok létszáma	1	0
Dajka/gondozónő	14	0
Kisegítő személyzet	1	0
Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés ENÓÓ		

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	1	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	150	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	5	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7	17
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	2 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	9	1
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	8	0
Gyógypedagógusok létszáma	1	0
Dajka/gondozónő	5	0
Kisegítő személyzet	7	0
Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés Szent Bazil Óvoda		

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	297	14	345	4	316	0	0	23
2017	312	14	345	4	319	0	0	23
2018	348	14	345	4	332	0	0	24
2019	356	15	390	4	359	0	0	24
2020	345	15	390	4	358	0	0	24
2021	357	15	540	5	363	0	0	24

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	3	36	3	20,36	0,95
2017	2	36	3	20,44	0,95
2018	2	35	3	20,00	0,57
2019	4	39	3	17,64	0,58
2020	1	35	3	19,74	0,43
2021	3	35	3	20,00	0,80

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	74
2017	88
2018	80
2019	79
2020	77
2021	85

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Hajdúdoragon a nyolcadik évfolyamot eredményesen elvégzett tanulók száma, általában megfelel az évfolyamra járók számával.

A továbbtanulás a szegregációval érintett területről érkezők körében nagyon alacsony, és nagy a lemorzsolódás is, főként a fiatal lányok esetében, akik már anyává válnak jobb esetben az általános iskola elvégzése után rövidesen.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 27. § (1) bekezdése szerint az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre,

a) amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy

b) amelynek megszervezéséhez az állam

ba) közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, vagy

bb) közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul (a továbbiakban együtt: oktatás).

Az egyenlő bánásmód követelményét az (1) bekezdésben meghatározott oktatással összefüggésben érvényesíteni kell különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Az oktatási intézményekben nem működhetnek olyan szakkörök, diákkörök és egyéb tanulói, hallgatói, szülői vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok lejáratása, megbélyegzése vagy kirekesztése.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések;

Hajdúdorogon 3 általános iskola működik, a Hajdúdorogi Móra Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, a Szent Bazil Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium, valamint a Dr. Molnár István EGYMI Kalkuttai Teréz Anya Tagintézménye. Ez utóbbi intézményben tanulásban akadályozott tanulók nappali rendszerű nevelése történik. A Kalkuttai Teréz Anya Általános Iskolában egy összevont alsó és egy szintén összevont felső tagozatban tanulnak a fiatalok. Nyilvánvalóan az idejáró a fiatalok és a másik két iskolába járók között nagy képességbeli különbségek vannak.

Mindhárom iskola igyekszik a tanulóik képességeit a tanulók számára legmegfelelőbb módon fejleszteni, melynek eredményeit az országos versenyeken érvényesíteni.

- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	0	n.a.	166	77
2017	0	n.a.	162	162
2018	0	n.a.	210	234
2019	0	30	210	194
2020	0	30	193	345
2021	0	30	181	352
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok				

A város igyekszik motiválni, és egyben segítséget is nyújtani a hajdúdorogi gyermekek számára. Hajdúdorog Város Önkormányzata Képviselő-testületének a tanulmányi ösztöndíjról szóló 8/2023. (IV. 28.) önkormányzati rendelete alapján, mely 2023. május 1-jén lépett hatályba, támogatást nyújt és elismerő oklevelet adományoz a Hajdúdorog Város közigazgatási területén, a 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkt.) 7. § (1) bekezdés b), c) és f) pontjában meghatározott köznevelési intézményben tanuló kiemelkedő tanulmányi eredményt elért tanulóknak. Általános iskolai tanulók esetében az ösztöndíjra jogosultak a 7. és 8. évfolyamot végzett tanulók, valamint gimnáziumi 7., 8., 9., 10., 11. és 12. évfolyamot végzett tanulók.

A rendelet hatálya nem terjed ki a felnőttoktatásban részt vevő tanulókra, valamint az Nkt. 7. § d), e) és g) pontjában meghatározott intézményben tanulókra.

A felsőoktatásban tanulók támogatására nyújt lehetőséget a kizárólag szociális szempontok alapján működő Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázati Rendszer, melyhez Hajdúdorog Város Önkormányzata évek óta csatlakozik.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az óvodai és az általános iskolai korcsoportban a fejtetvesség fertőzés aránya.	A szegregátumban élők segítése a személyi higiénia gyakorlásában. Szociálisan hátrányban élők segítése fejtetű irtószerrel, a lakás textíliák, személyes ruhanemű mentesítéséhez szükséges irtószerekkel. A szociálisan hátrányos helyzetűek szemléletmód váltásának elősegítése a lakókörnyezetük tisztán tartása érdekében. Azon ingatlanoknál, ahol nincs kiépítve mosdó helyiség, a lakók rendszeres tisztálkodásának megoldása. A rendelkezésre álló infrastruktúra rendszeres használatának elősegítése.
A Hajdúdorogi Egyesített Napközi Otthonos Óvodák telephelyei nem akadálymentesítettek.	Óvodai telephelyek felújítása, akadálymentesítése.
A HHH tanulók eredményei gyengébbek, nagyobb a lemorzsolódási arányuk.	Hátránykompenzáció érdekében városi vetélkedők, versenyek a HH, HHH gyermekeknek. Tanodaszerű, kiscsoportos felzárkóztató programok működtetése a Balogh S. utcai és Petőfi S. utcai egyházi, önkormányzati fenntartású közösségi házban.
Városi sportcentrum hiánya	Pályázati forrás keresése sportcsarnok építésére, városi sportcentrum építése, átadása használatra, a fürdő területének komplex fejlesztése
A Strandfürdőn nincs úszómedence	Pályázati forrás keresése strandfürdő fejlesztésére, úszásoktatás megszervezése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nemekhez kötődő sztereotípiák miszerint a nőket tulajdonságaik és motivációik elsődlegesen az otthoni feladatok ellátására predesztinálják, míg a férfiak „rendeltetése” és célja a családról való anyagi gondoskodás, leginkább a nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségét, képességeiknek megfelelő munkahelyi érvényesülését korlátozzák. A sztereotípiák többségében a nőkre vonatkoznak és – családi állapotuk (kisgyerekes, gyermektelen, egyedülálló, családostól, gyermeket egyedül nevelő) mind státuszuk (női vezető) alapján megfogalmazódnak és rendszerint a nők hátrányos megkülönböztetését eredményezik. Kezdve a női sztereotíp tulajdonságok (kedves,

simulékony, gondoskodó, érzelmes, stb.) és a vezetői szerep vagy akár a tudatos karrierépítés összeegyeztethetlenségéből következő hátrányokkal.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A sztereotípiák hatására a nők megbecsültsége alacsonyabb a munka világában, ezért az otthoni helytállást jobban lehetővé tévő szakmát, munkahelyet és munkaidő-beosztást választanak, alacsonyabb presztízsű munkakörökben dolgoznak, alacsonyabb munkabérért, kevésbé vállalnak nagyobb leterheltséggel járó, mobilitást igénylő feladatokat, visszafogják karrier-elképzeléseiket. A nemekhez kötődő előítéletek tudati beágyazottsága, az aránytalan otthoni munkamegosztás társadalmi tény, az ezeket rögzítő normák Magyarországon különösen elterjedtek, így lényeges tudatosítanunk, hogy nem a munkáltató kizárólagos felelőssége, hogy mindez a munkahelyeken nemekhez igazított elvárásokat, eljárásokat és teljesítményértékelést eredményez.

A nemek közti egyenlőtlenségek mellett a nők és nők, a férfiak és férfiak között is létező egyenlőtlenségek (fogynéesség, etnikum, életkor, lakóhely, dependens családtag stb.) együttesen hatnak, többszörösen hátrányos helyzetet szülnék.

Az Önkormányzat és annak intézményei a helyzetelemzés készítésének időpontjában csak kevés adattal rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében és nem rendelkezik genderszakértelemmel is bíró munkatárssal (gender jelentése: társadalmi nem, azaz mindazon tulajdonságok, viselkedésformák és szerepek összessége, melyet a társadalom az egyéntől biológia neme folytán elvár). A nők és férfiak közötti egyenlőség vizsgálatához azonban a lehető legrészletesebb adatok, információk szükségesek az önkormányzat tevékenysége szempontjából releváns területeken és témakörökben.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	3,52	4,77	4,15%
2017	4,43	4,43	4,43%
2018	3,31	3,82	3,57%
2019	3,08	3,52	3,30%
2020	2,55	3,26	2,91%
2021	2,04	2,77	2,41%
Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal			

A nyilvántartott álláskeresők körében az nők aránya folyamatosan csökken 2016 óta, viszont még mindig magasabb az arányuk, mint a férfiaké.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott állás keresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott állás keresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	48,41	67,21
2017	47,76	50
2018	49,06	57,69
2019	39,8	57,69
2020	42,94	63,01
2021	48,92	55,88

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napon túli nyilvántartott állás keresőkön belül a nők aránya bár csökkenő tendenciát mutat, mégis folyamatosan 50% feletti.

A nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma 5 év alatt 31 főről 10 főre csökkent.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	252	31
2017	268	23
2018	212	16
2019	196	19
2020	170	23
2021	139	10

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A „Szegregált területek komplex programmal történő felzárkóztatása Hajdúdorogon 2020 (Komplex II.)” című megvalósulás alatti pályázat keretén belül 2 képzés is meghirdetésre kerül (élelmiszer eladó, ruházati eladó 120 órás képzés), melyen vélelmezhetően többnyire nők fognak részt venni.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, *többszörösen is hátrányos helyzetben* vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmódeljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos *negatív sztereotípiák*. A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez össztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei csekélyek, hiszen az írás-olvasás képesség hiánya mellett szinte lehetetlen megfelelő állást találni.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Hajdúdorogon a foglalkoztatás területén nem jellemző a hátrányos megkülönböztetés.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	5	295	59
2017	5	495	99
2018	5	451	90
2019	5	456	91,2
2020	5	477	95,4
2021	5	476	95,2
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok			

A 0-3 év közötti gyermekek száma 2016 óta majd 200 fővel emelkedett, így az egy védőnőre jutó átlagos gyermekszám 95 fő.

Hajdúdorogon a bölcsődei ellátást az önkormányzat a Görög Páter Szociális Központ intézmény keretében biztosítja, azonban 2023. év elején megnyitotta kapuit az egyházi fenntartású Szent Anna Görögkatolikus Bölcsőde is.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	26	21
2017	26	23
2018	26	22
2019	26	22
2020	26	22
2021	26	21
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés		

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	26	26
2018	0	0	0	0	0	0	26	26
2019	0	0	0	0	0	0	26	25
2020	0	0	0	0	0	0	26	25
2021	0	0	0	0	0	0	26	20
Forrás: TeIR, KSH Tstar								

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban megkezdik: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

Nagyon fontos lenne a tudatos családtervezés, főként a szegregátumokban lakók számára, hiszen a nehéz anyagi helyzet, az alacsony iskolázottság mellett, a családonként 5-8 gyermek ellátása meghaladja a képességeiket. Vannak olyan családok, akik már nem szeretnék több gyermeket (már 5 gyermek van), és a művi sterilizálást is vállalnák, de a bonyolult eljárásrend ennek elintézése, hogy nem érnek a végére, így el is állnak tőle. Ennek megkönnyítése is nagy segítséget jelentene számukra. A roma kultúrában nem elfogadott a fogamzásgátlás bármilyen eszköztára, valamint az ezekhez való esetleges „hozzáférés”.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a **jelzőrendszerek** alapján több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1/A.§ a Kormány a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvény szerinti családvédelmi koordinációért felelős szervként a települési önkormányzat jegyzőjét jelöli ki. 2022. október 31. napjáig 3 család esetében került sor családvédelmi koordinációra.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Az anyaothton és a családok átmeneti otthona, ezek a mintegy húsz éve létező intézmények adják meg a lehetőséget arra, hogy a valamilyen okból utcára kerülő nők, édesanyák együtt maradjanak gyermekeikkel. Több generációra visszavezethető rossz családi minták, meglazult kötelékek, szétzilált kapcsolatok, bántalmazás, generációkon át fennálló szocializációs hiányosságok állnak a háttérben, amik miatt egy anya az utcára kerül. Gyakorta egy személy esetében is halmozódnak a problémák. Sok sebből vérző anyákról, nőkről van szó. Közös a végtelen nagy kiszolgáltatottság. Az anyaothtonok célja, támogatni az anyákat abban, hogy szülővé váljanak, gyermekeiket neveljék, képessé váljanak az önálló családi életre. A szolgáltatások közvetítése a hajdúbüszörményi Szociális Szolgáltatási Központ Család- és Gyermekjóléti Központ feladata. A szakember gyakorta hiába észleli az anya krízishelyzetét, kilincselnie kell egyik intézménytől a másikig, míg helyet talál.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők közéleti szerepvállalását nagyban befolyásolja a társadalom női szerepfelfogása. Felmérésekből kiderül, hogy Magyarországon sok esetben a nők is szerepüket elsősorban a családi környezetben határozzák meg, a gyermeknevelési, háztartási feladatokat helyezve előtérbe. Számításba véve azt a tényt, miszerint a nők maguk is másképp ítélik meg a társadalomban betöltött szerepüket, elmondható, hogy a politikában, közéletben való részvétel nem kizárólagos mutatója az esélyegyenlőségnek.

Önkormányzat példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére.

A települési képviselők körében 3 nő található. Az önkormányzati intézmények vezetői többnyire a nők közül kerülnek ki.

Megállapítható, hogy városunkban jelenleg nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Hajdúdorogi Polgármesteri Hivatal 2020 óta Családbarát Munkahely, mely címre jelenleg is pályázik.

A „Szegregált területek komplex programmal történő felzárkóztatása Hajdúdorogon 2020 (Komplex II.)” című pályázat keretén belül a Családi költségvetés tudatos menedzselése tréning során a hátrányos helyzetben élő nők segítséget kapnak az anyagi lehetőségeik reális felmérésére, és a pénzbeosztásra.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A családon belüli erőszakos cselekedetek nagy része felderítetlen.	A családon belüli erőszak áldozatainak hatékony segítése, áldozattá válás megelőzése.
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magas. A munkanélküliek között magas az iskolázatlanok és az alacsony iskolai végzettségűek aránya, melynek okai között a hatékony álláskeresési technikák és a kulcskompetenciák hiánya is szerepel.	Készségfejlesztő, szocializációs tréningek, foglalkoztathatóságot elősegítő szakmai képzése a településen.
Nem megtervezett családnövekedés, korai várandósság	Tudatos családtervezésre felkészítés, a felelősségteljes gyermekvállalás problémájának hangsúlyozása. A megelőzés fontosságának kiemelése a korai gyermekáldás terén.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

A népesség öregedésével járó társadalmi, demográfiai problémák az elmúlt évtizedekben világszerte az érdeklődés középpontjába kerültek. Az öregek aránya 1950-ben az egész világon 8%, 2000-ben 10% volt, 2050-ben azonban – az ENSZ „A világnépesség öregedése – 1950–2050” című, 2000-ben közzétett kiadványa szerint az emberiségnek már több mint egyötödét, Európában 36–37%-át 60 éven felüliek teszik majd ki. Ennek a gazdaság fejlődésére, a munkaerőpiacra, a generációs transferekre gyakorolt jelentős közgazdasági hatásai várhatók. Emellett olyan társadalmi hatásokkal is számolni kell, amelyek többek között a családösszetételben, az együttélési formákban, az egészségügyi ellátásban mutatkoznak majd meg, sőt a változások még a közéletet, a politikai magatartást (pl. a választások alakulását) sem hagyják érintetlenül. Elmondható tehát, hogy az idősebb korcsoportok létszámának és arányának tartós növekedése közvetlenül kihat a generációs együttműködésre, ami a társadalom működésének meghatározó módon képezi az alapját.

Az idős állampolgárok számára is biztosítani kell az esélyt az aktív életre, az önmegvalósításra. Ez az egyének és a társadalom érdeke, az egészség- és a szociálpolitika összehangolása, a megfelelő szolgáltatások biztosítása, a közösségi erőforrások mozgósítása jelentős előrelépést biztosít e területen. Társadalmi szemléletváltás a feltétele annak, hogy az időskort, mint tevékeny és hasznos életszakaszt lássa az emberek többsége, ehhez szükséges a helyi média elkötelezettsége és tájékoztató munkája. Az idősök életminőségének javításához kiemelten fontos az egészségügyi és szociális intézményrendszer egyes elemeinek fejlesztése, az alapellátás és szociális intézmények idősbaráttá tétele.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

„Magyarországon az időskori eltartottsági ráta az 1990. évi 20,0-ról 31 év alatt 31,2%-ra nőtt, azaz ezer aktív (15–64 éves) korúra 312 fő 65 éves és annál idősebb korú jutott 2021. január 1-jén. Ennél rosszabb az arány, ha csak a tényleges aktív korúakra, a 20 és 64 év közötti népességre vetítjük. 2021-ben 326 fő időskorú jutott ezer 20–64 éves emberre. Az időskorú eltartottsági ráta a korábbi időszak növekedését követően várhatóan egy ideig stagnálni fog, majd a 2030-as évek végétől

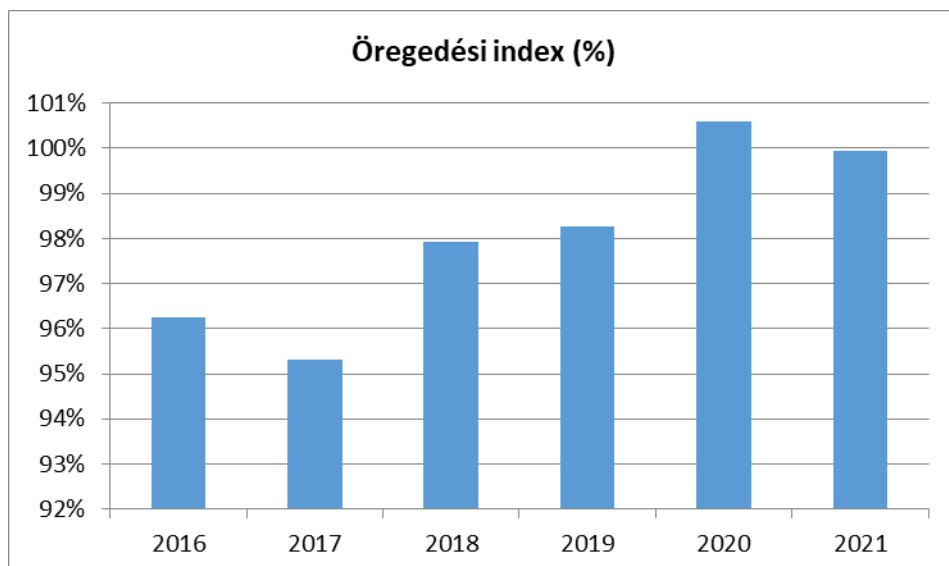
gyorsuló ütemben folyamatosan újra emelkedik, és értéke 2070-ben 61,2% lesz a népesség-előrejelzés jelenlegi közepes változata szerint, azaz ezer 15–64 évesre 612 fő 65 éves és annál idősebb jut majd.

A népesség tartós és folyamatos fogyása önmagában is nyugtalanító jelenség, mindez azonban a népesség öregedésével párhuzamosan zajlik, ami a korösszetétel torzulásával, a gyermek/ fiatal, felnőtt és időskorú népesség korosztályainak kedvezőtlen arányváltozásával jár együtt. A népesség öregedésének egyik alapvető, de pozitív értelemben vett oka, hogy a megszületett nemzedékek közül egyre többen érik el, illetve élnek meg hosszabban az időskort. Ennek eredményeként a népesség korösszetétele egyre inkább az időskorúak felé tolódik el, ez emeli az adott népesség átlagos életkorát.

Az időskorúak népességen belüli aránya 1990 óta folyamatosan, 13,2-ről 20,3%-ra emelkedett. A népesség öregedési folyamatát mutatja, hogy 2006 óta már több az időskorú, mint a gyermekkorú. Mindeközben az aktív korú népesség aránya 1990-ről 2007-re 66,2-ről 68,9%-ra emelkedett, azóta viszont folyamatosan csökkent: 2021. január 1-jén 65,1% volt. Ha kevesebb aktív korú jut egy időskorúra, akkor nő az időskorúak eltartási terhe a mindenkor 15–64 éves lakosság számához viszonyítva.

A hosszú távú demográfiai kilátásokat leginkább kifejező mutató az öregedési index, amely az időskorúak gyermekkorúakhoz viszonyított arányát méri. Értéke 1990 óta folyamatosan és dinamikusan emelkedik: 1990. január 1-jén száz gyermekkorúra még csak 64 időskorú lakos jutott, 2021. január 1-jén már 139 fő. A mutató értéke töretlenül növekedett az elmúlt évtizedekben, és a jelenlegi korösszetételt tekintve az irány a közeljövőben sem változik. Az öregedési index a következő időszakban egy átmeneti stagnálást követően lendületesen tovább emelkedik majd, 2035-re várhatóan eléri a 150-et, és 2070-re meghaladhatja a 250-et is. Utóbbi azt jelenti, hogy az idősök létszáma közel két és félszerese lesz a gyermekekének. Az öregedési indexben jelentősek a különbségek a férfiak és a nők között. 2021. január 1-jén száz leánygyermekre 177 időskorú nő jutott. Már a fiúgyermek sincsenek többségben az időskorú férfiakhoz képest, de az arány még jóval alacsonyabb: száz fiúgyermekre 104 időskorú férfi jutott. Ennek oka a férfiak kedvezőtlenebb halandósága, a nőkéhez képest alacsonyabb várható élettartama. „ (KSH)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	1 414	1 469	96,26%
2017	1 423	1 493	95,31%
2018	1 456	1 487	97,92%
2019	1 484	1 510	98,28%
2020	1 509	1 500	100,60%
2021	1 528	1 529	99,93%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

Az öregedési index megmutatja, hogy az adott település népességére mi a jellemző: amennyiben 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet. Ha az index 100 felett van, akkor a 65 év felettiiek vannak többen, és a település elöregedő. Hajdúdorogon jelenleg közel azonos a 65 év felettiiek és a 0-14 év közöttiek száma.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	814	1 327	2141
2017	781	1 301	2082
2018	752	1 270	2022
2019	774	1 253	2027
2020	739	1 213	1952
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	4	0	584	904	3	106	21
2017	6	0	567	910	5	99	21
2018	6	0	557	912	4	91	19
2019	5	1	590	922	6	80	19
2020	4	0	568	909	1	68	18
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2016-tól az összes nyugdíjas létszáma folyamatosan csökken a kimutatás szerint. Az adatok alapján az is kiderül, hogy mind az öregségi nyugdíjban részesülők közt, mind az özvegyi és szülői nyugdíjban részesülők között sokkal magasabb arányban vannak a nők.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	252	268	212	196	170	139
41-45 év (TS 042)	Fő	25	30	19	12	11	13
	%	9,92%	11,19%	8,96%	6,12%	6,47%	9,35%
46-50 év (TS 043)	Fő	24	24	17	16	14	4
	%	9,52%	8,96%	8,02%	8,16%	8,24%	2,88%
51-55 év (TS 044)	Fő	25	36	22	10	13	10
	%	9,92%	13,43%	10,38%	5,10%	7,65%	7,19%
56-60 év (TS 045)	Fő	36	37	26	33	22	9
	%	14,29%	13,81%	12,26%	16,84%	12,94%	6,47%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	26	35	41	40	50	62
	%	10,32%	13,06%	19,34%	20,41%	29,41%	44,60%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

A 41 év feletti nyilvántartott álláskeresők száma 2016 óta folyamatos csökkenést mutat, viszont a 61 éves és a feletteiek száma 26 főről 62 főre nőtt 2016 és 2021 között.

A nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet, bár Hajdúdorogon nem sok munkalehetőség van számukra.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Hajdúdorogon számos civil szervezet működik, melyek tagjai időskorúak. Szinte minden városi rendezvényen fellépnek, sőt más városokban, és külföldön is öregbítik Hajdúdorog hírnevét. A Mészáros Károly Városi Könyvtár és Görög Demeter Művelődési Ház is többször szervezett idősek számára informatikai képzést, az így megszerzett tudást a későbbiekben kamatoztatni is tudták. A Hajdúdorogi Polgármesteri Hivatalban is foglalkoztatnak nyugdíjas kollégát, aki tapasztalatával, és munkájával hozzájárul a gördülékeny munkamenethez, illetve munka tapasztalatával támogatja a fiatal munkavállalókat. Hajdúdorog 2021 óta Idősbarát Önkormányzat címmel is rendelkezik.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Hátrányos megkülönböztetés sajnos az élet minden területén előfordul, így az időseket is sújtja a diszkrimináció, erről azonban hivatalos adat nincs Hajdúdorogon.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Magyarországon törvény szabályozza, hogy a közszolgáltatásoknak egyenlő eséllyel hozzáférhetőnek kell lenniük. Hajdúdorogon a közszolgáltatások akadálymentesítése csak részben megoldott, a Polgármesteri Hivatal akadálymentesítése kiemelten fontos feladat lenne. Ennek érdekében a Hivatal keresi a pályázati lehetőségeket.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés biztosított az idősebb korosztály számára is. A településen 4 háziorvosi praxis működik, az épületek akadálymentesítettek. A hajdúdorogiak a járóbeteg szakrendeléseket hajdúnánási Szalay János Rendelőintézetben vehetik igénybe. A fekvőbeteg ellátás szempontjából Hajdúdorog 2015. évtől a Debreceni Egyetem Klinikai Központjához tartozik. Fontosnak tartjuk azt a törekvést is, hogy a helyi egészségügyi ellátást is lehetőségeihez mérten javítsa az önkormányzat.

A hajdúdorogi strandfürdő vize gyógyhatású, így az idős korra különösen jellemző mozgásszervi betegségek helyben kezelhetők. Fontos lenne a fürdő egész területe teljeskörű akadálymentesítése, fejlesztése.

A Görög Péter Szociális Központ biztosítja az időskorúak számára az egyenlő esélyű hozzáférést, hiszen a felújítás során az akadálymentesítése megtörtént. Az önkormányzat fenntartásában működő Központ öt ellátási területen nyújt a lakosság széles köre számára szociális alapszolgáltatásokat. A nappali ellátás, a szociális étkeztetés, valamint a házi segítségnyújtás főként az idős emberek önálló életvitelének kiegészítéseként, támogatásaként funkcionál. A tanyagondnoki szolgáltatás a külterületen élőknek biztosít kiegészítő szolgáltatást kortól függetlenül. A bölcsődében a 3 évesnél fiatalabb gyermekek napközbeni nevelése, gondozása valósul meg. Hajdúdorogon az idősök nappali ellátásában, a házi segítségnyújtásban részt vesz a Tevékeny Gondozási Szolgálat (fenntartó: Baptista Tevékeny Szeretet Misszió) és a Szent Erzsébet Házi Segítségnyújtó Szolgálat (fenntartó: Hajdúdorogi Főegyházmegye) is. Támogató szolgálatot az Észak Hajdúsági Támogató Szolgálat (fenntartó: Fehér Bot Alapítvány) működtet.

Az Istenszülő Oltalma Görögkatolikus Idősek Otthona otthont teremt elsősorban azoknak az időskorúaknak és azon, betegsége miatt önmagáról gondoskodni nem tudó 18. életévet betöltött személyeknek, akiknek egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel, ugyanakkor az értékelő adatlap alapján III. fokozatú gondozási szükséglete fennáll.

Önkormányzati fenntartású bentlakásos idősök otthona nincs Hajdúdorogon, de egyházi van.

A helyi önkormányzat segítséget nyújt a 70 éven felülieknek a hulladékkezelés, hulladékszállítás közszolgáltatáshoz való hozzáférés terén is.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	1 414	33	444	159
2017	1 423	34	440	136
2018	1 456	33	413	125
2019	1 484	34	371	140
2020	1 509	25	377	350
2021	1 528	35	374	251
Forrás: TeIR, KSH Tstar				

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A hajdúdorogi idősök nagyon aktív kulturális életet élnek, hiszen sok civil szervezet megalapítói és tagjai (pl.: Akácos Út Nótaklub, Bocskai Népzenei Együttes, Görög Demeter Kertbarát Kör, Hajdúdorogi Honismereti és Városvédő Egyesület, Hajdúdorogi Őszidő Kulturális Egyesület,

Hajdúdorogi Szivárvány Hagyományörző Egyesület) közülük kerülnek ki. Számos rendezvények részt vesznek, és maguk is szerveznek programokat (pl. Rummiklub). Többnyire a Görög Demeter Művelődési Ház ad helyet a civil szervezeteknek. A közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított az idősek számára is.

c) idősek informatikai jártassága;

Az idősek informatikai jártassága változó, és többségük a távol élő családtagokkal való kapcsolattartás érdekében fordul az informatikai eszközökhöz. Egyesek szabadidejükben információ keresésére, kikapcsolódásra is használja ezeket a technikai megoldásokat. A városban több alkalommal volt lehetőség a digitális tudás fejlesztésére az önkormányzat intézményei által pályázat keretében.

d) a generációk közötti programok.

A Városnapi programsorozat keretében a „Zsebünkben a város” című városnapi vetélkedő során a részt vevő diákokat a civil szervezetek idős tagjai kísérték egész nap. Az összes városi rendezvény lehetőséget ad a generációk közötti kapcsolatok kialakulásához, fenntartásához, fejlesztéséhez. Ezen kívül az egyes intézmények összehangolva működnek, annak érdekében, hogy a generációk közötti programok szervezésével erősítsék a személyes kapcsolatokat.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az önkormányzat támogatja a településen élő idős emberek önszerveződő tevékenységét, a nyugdíjas közösségek munkáját anyagilag is segíti, valamint közösségi színteret biztosít az életkori sajátosságaikból adódó közösségi események megtartásához.

Az idősekre, mint egy-egy közösség tagjaira és mint tapasztalatokkal rendelkező magánszemélyekre egyaránt számít az önkormányzat. Ezért is **vonja be** őket helyi kiadványok szerkesztésébe, azon hagyományok ápolásába, amelynek célja a település kulturális örökségének gondozása, annak a tudásnak az átadása, amellyel a település hagyományai életben tarthatók.

A Görögh Péter Szociális Központ lehetőséget nyújt a nappali ellátás keretében a társadalmi érintkezésre, mely időskorban már bizonyos esetekben nem mindenki számára elérhető az otthonában.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idősek gyakran válnak áldozattá.	Idősek áldozattá válását megelőző információ nyújtás, intézkedések.
A közszolgáltatások akadálymentesítése csak részben megoldott.	Polgármesteri Hivatal komplex akadálymentesítése.
Strandfürdő akadálymentesítése nem megoldott	Strandfürdő egész területének teljes körű akadálymentesítése, fejlesztése
Idősek bentlakásos ellátása nem megoldott.	Idősek bentlakásos ellátásának bővítése

7. A fogyatékossgal élők helyzete, esélyegyenlősége

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak a különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Probléma, hogy nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tud tenni a foglalkoztatás jellegére és helyére.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

„A 2016-os mikrocenzusban megkérdezettek nyilatkozata alapján a fogyatékos személyek száma mintegy 80 ezer fővel 408 ezerre csökkent az előző népszámláláshoz képest. 2011-ben a népesség 6,2%-a, 2016-ban 4,3%-a tartozott a fogyatékos lakossághoz. A fogyatékos lakosság számának csökkenésében több ok között feltételezhetően meghatározó szerepet játszik, hogy az egészségi állapothoz kapcsolódó szociális ellátások rendszere a vizsgált időszakban jelentős mértékben átalakult, megszűnt a rokkantsági nyugdíj, felülvizsgálták az érintettek visszahelyezhetőségét a munkaerőpiacra, az idősebbek ellátását öregségi nyugdíjra váltották, valamint átalakultak az ellátórendszer jogosultsági feltételei. Mindezek következtében az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság nyilvántartásában 2011-ről 2012-re közel 70 ezer fővel csökkent az egészségi állapottal összefüggő juttatásban részesülők száma.

A fogyatékos lakosság legnagyobb hányadát, csaknem felét a mozgássérültek teszik ki. 2011–2016 között nőtt az értelmi fogyatékosok és az autisták létszáma (11 ezer fővel, 25%-kal, illetve 3800 fővel, 74%-kal). A fogyatékos lakosság több mint fele jelezte, hogy súlyosan akadályozza, és mintegy háromtizedük jelezte, hogy mérsékelten akadályozza valamilyen egészségi probléma a mindennapi tevékenységében. A fogyatékos személyek ötöde azonban egészségi problémája miatt nem érzi magát korlátozottnak. A mindennapi tevékenységek elvégzésében egészségi probléma miatt magukat korlátozottoknak érzők száma közel 1,5 millió.” (KSH, Mikrocenzus 2016)

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	162	247	409
2017	151	230	381
2018	133	205	338
2019	122	195	317
2020	120	188	308
2021	n.a.	n.a.	-
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók	

Hajdúdorogon a fogyatékkal élő személyek részére nappali ellátásban nem részesül senki az adatok szerint. A Halmazottan Sérült Gyermekért Közhasznú Alapítvány foglalkozik fogyatékos gyermekek, fiatalok támogatásával, nappali ellátásával. Céljuk, hogy a fogyatékos személyek számára olyan programokat szervezzenek, melyek képességeik, személyiségük és a végzendő munkafeladatok összhangját megteremtse. A fentiekén túl sorsközösséget vállal, és segítséget nyújt az ilyen élethelyzetben lévő családok számára. A családok mindennapi, illetve akár élethosszig tartó traumájának kezelésében. Adataik szerint a városban fogyatékossgal élők kb. 15 % 14 év alatti, kb. 85% pedig a 15-65 év közötti korosztályba tartozik.

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékossgal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre helyi szinten értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékossgal élők foglalkoztatási helyzetéről. Városunkban a fogyatékossgal élőknek, megváltozott munkaképességűeknek a munkavállalásra lehetőséget nyújt többek közt a Fehér Bot Alapítvány, a Főkefe Nonprofit Kft., a KÉZMŰ Nonprofit Kft. Ez utóbbiak már nem a hajdúdorogi bérleményben foglalkoztatják dolgozóikat, hanem a saját tulajdonú, de Hajdúnánáson lévő telephelyükön. Az önkormányzat által közfoglalkoztatásban alkalmazottak közül 2 személy fogyatékossgal élő.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A munkavállalást a fogyatékossgal élő személyek részére a Munkaügyi Központok által nyújtott képzési lehetőségek segítik. Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Hajdúböszörményi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya 2023. június 13-ától rendszeres ügyfélfogadást tart Hajdúdorogon a Polgármesteri Hivatal épületében.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén a fogyatékkal élő munkavállalók körében nem jellemző.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Egy önkormányzati ingatlan bérlease útján a Fehér Bot Alapítvány fogyatékos személyek részére lakhatást biztosító szolgáltatást nyújt.

A már említett Halmazottan Sérült Gyermekért Közhasznú Alapítványa mindennapokban nyújt segítséget a nappali ellátásban, ahol közel 30 fő részére tudnak programokat biztosítani. Az

alapítvány működését önkormányzati tulajdonú ingatlan biztosításával és az ingatlan fenntartás költségeinek átvállalásával mozdítja elő.

7.2 Fogyatékossgal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékossgal élők részére az önkormányzat külön pénzbeli és természetbeni ellátást nem nyújt, viszont a szociális ellátásokat ők is igénybe veszik.

A szociális ellátórendszer az egészségkárosodott személyek költségeinek mérséklésére, a családok anyagi gondjainak enyhítésére különféle támogatási formákat, pénzbeli juttatásokat nyújt. Ezek egy része alanyi jogon, az igénylő jövedelmi helyzetétől függetlenül jár, másokat szociális rászorultsági alapon vehetnek igénybe.

A magasabb összegű családi pótlék megállapításához, illetve folyósításához igazolást kell kiállítani arról, hogy a tizennyolc évesnél fiatalabb gyermek a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 1. mellékletben felsorolt betegségek, illetve fogyatékoságok valamelyikében szenved, és a betegség súlyossága megfelel az ott meghatározott feltételeknek.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.) szerint rokkantsági ellátásra az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött jogosult, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű, azaz,

akinek az egészségi állapota 51–60 % közötti, és a foglalkoztathatósága az egészségi állapota alapján rehabilitációval helyreállítható (B1 kategória), vagy

akinek az egészségi állapota 31-50 % közötti, és egészségi állapota alapján tartós foglalkozási rehabilitációt igényel (C1 kategória), vagy/és aki a kérelem benyújtását megelőző keresőtevékenységet nem végez és rendszeres pénzellátásban nem részesül.

Fogyatékosági támogatásra az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy jogosult, aki az ellátás igénylésének időpontjában Magyarországon élő magyar állampolgár, letelepedett, valamint bevándorolt jogállású, továbbá a magyar hatóság által menekültként, illetve hontalanként elismert. A támogatás havi összege 2023. január 1-jétől

- 32.222,-Ft, ha a súlyosan fogyatékos személy hallási fogyatékos - függetlenül az önkiszolgálási képesség meglététől, vagy hiánytól -, illetve akkor is ilyen összegű a fogyatékosági támogatás havonta, ha a súlyosan fogyatékos személynek nem hallási, hanem más fogyatékosága van és önkiszolgálási képessége nem hiányzik;

- 39.660,-Ft, ha a súlyosan fogyatékos személynek nem hallási, hanem más fogyatékosága van és önkiszolgálási képessége hiányzik, vagy halmozottan fogyatékos.

A fogyatékosági támogatás összege évenként a nyugellátások évenkénti rendszeres emelésére vonatkozó szabályai szerint, azzal megegyező mértékben emelésre kerül.

A rokkantsági járadékra az a 18. életévét betöltött magyar állampolgár jogosult, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett, és folyamatosan fennálló egészségkárosodása legalább 70 % - os mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban nem részesül. A járadék megállapításának tehát nem feltétele, hogy az érintett nyugdíjra jogosító szolgálati idővel rendelkezzen.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását, gondozását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó, ha állandó és tartós ápolásra, gondozásra szoruló súlyosan fogyatékos hozzátartozója vagy tartósan beteg 18 év alatti személy otthoni gondozását, ápolását végzi, és az ápolat személyre tekintettel a gyermekek otthongondozási díjára való jogosultsága neki vagy hozzátartozójának nem áll fenn.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A városban az egészségügyi alapellátások a Központi orvosi Rendelő akadálymentesített épületében elérhetőek. Nincs fogyatékosok számára elérhető rehabilitációs intézmény.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Hajdúdorogon a közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény melléklete tartalmazza, hogy lakosságszám besorolás szerint az egyes önkormányzatoknak milyen határidőig kell a település közszolgáltatásait akadálymentesíteni, vagyis az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét megteremteni. A közelmúltban a Központi Orvosi Rendelő, a Hajdúdorogi Egyesített Napközi Otthonos Óvodák Sarok úti épületének akadálymentesítése is megtörtént, valamint átadásra került a teljesen korszerű Bölcsőde, mely a Görögh Péter Szociális Központ részét képezi. Nagy gondot jelent viszont a Polgármesteri Hivatal épülete, mely sajnos még nem akadálymentesített, így az emeleti irodák megközelíthetősége nem ideális. A Polgármesteri Hivatal udvarán mozgáskorlátozott parkoló kialakításra került. Az épület helyi védettségű jellege miatt speciális szabályok alapján újítható csak fel.

Általánosságban megfogalmazható, hogy a közterületen való önálló közlekedés feltételei mozgáskorlátozottak számára adottak.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A fogyatékossgal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják.

Fontos számukra olyan környezet teremtése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó emberek – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos ember – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, és annál jóval több.

Hajdúdorogon a közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzati intézményeiben nagyrészt megoldott az akadálymentesítés, de Polgármester Hivatal épülete még nem akadálymentesített. Egyéb munkáltatók telephelyeiről nincsenek erre vonatkozó adatok.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Hajdúdorog 97-98 %-os szilárd útburkolattal rendelkezik, de a járdák jelentős része nem mondható akadálymentesnek. A parkok mindenki számára megközelíthető, így a játszótér is.

- f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A Hajdúdorogon működő Fehér Bot Alapítvány által fenntartott támogató szolgálat nagyban elősegíti a sérült emberek mindennapjait szállító szolgálat, személyi segítség formában. A támogató szolgálat célja, a fogyatékos személyek önálló életvitelének megkönnyítése, elsődlegesen a közszolgáltatások elérésének segítségével, valamint – a fogyatékos személyek szükségleteinek és igényeinek megfelelő – speciális segítségnyújtás biztosításával. A támogató szolgálat szolgáltatásai a fogyatékos személyek lakásán, a szolgálat irodáiban, valamint – a szolgáltatás jellegéből adódóan – egyéb szükséges helyszínen vehetők igénybe.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Hátránykompenzáló juttatásokat nem biztosít az önkormányzat, viszont civil szervezeteknek, így a fogyatékossgal élőkkel foglalkozóknak is, támogatást nyújt a Képviselő-testület.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Az intézményekben különböző érzékenyítő programok kerülnek megrendezésre, melynek során a gyerekeknek lehetőségük van belelátni a fogyatékossgal élők mindennapjaiba.

A Halmozottan Sérült Gyermekekért Közhasznú Alapítvány évente többször szervez kirándulást a hajdúdorogi fogyatékossgal élő gyerekek, fiatalok számára.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi probléma nem került meghatározásra.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékossgal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A társadalmi elfogadás hiánya	Érzékenyítő programok szervezése
Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés nem biztosított	A Polgármesteri Hivatal épületének komplex (fizikai és infó-kommunikációs) akadálymentesítése, felújítása, korszerűsítése. Új hivatal építésével való kiváltása a muzeális értékű épületnek.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A Polgármesteri Hivatal épületet nem akadálymentesített	A Polgármesteri Hivatal épületének komplex (fizikai és infó-kommunikációs) akadálymentesítése, felújítása, korszerűsítése. Új hivatal építésével való kiváltása a muzeális értékű épületnek.
Az önkormányzati szociális bérlakások állapota leromlott és kevés	Önkormányzati bérlakások fejlesztése, bővítése
Járdák, közutak állapota nem megfelelő	Járdák, közutak felújítása, fejlesztése, bővítése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Partner megnevezése	Az együttműködés területe	Érintett esélyegyenlőségi célcsoportok	Az együttműködés formája
Magyar Vöröskereszt Városi Szervezete	karitatív tevékenység, egészségmegőrzés	komplex	programszervezés alkalmával rendszeres
Hajdúdorogi Őszidő Kulturális Egyesület	hagyományőrzés	nők, gyerekek, idősek	programszervezés alkalmával rendszeres
Hajdúdorogi Honismereti és Városvédő Egyesület	városvédelem, értékmegőrzés	komplex	komplex
Halmazottan Sérült Gyermekekért Közhasznú Alapítvány	Támogatás, fejlesztés	Gyerekek, fogyatékkal élők	eseti
Hajdúdorog Sportegyesület	Sport	gyerekek	eseti
Görög Demeter Gazdakör	Kulturális	idősek	eseti
Görög Demeter Kertbarát Kör	Kulturális,	idősek	programszervezés alkalmával rendszeres
Akácos Út Magyar Nótaklub	hagyományőrzés	nők, gyerekek, idősek	programszervezés alkalmával rendszeres

Bocskai Népzenei Együttes	hagyományőrzés	nők, gyerekek, idősek	programszervezés alkalmával rendszeres
Görög Demeter Polgárőr Egyesület	bűnmegelőzés, közbiztonság	komplex	rendszeres
Fehér Bot Alapítvány	Támogatás, fejlesztés, foglalkoztatás	komplex	rendszeres
Hajdúdorogi Mazsorett Csoportok	Kulturális, sport	gyerekek	programszervezés alkalmával rendszeres
Korszerű Oktatásért Alapítvány	Támogatás, fejlesztés	gyerekek	eseti
Görög Katolikus Középiskoláért Alapítvány	Támogatás, fejlesztés	gyerekek	eseti
Hajdúdorogi Gyermekkert Alapítvány	Támogatás, fejlesztés	gyerekek	eseti
Hajdúdorogi Apák Egyesülete	Támogatás, fejlesztés	komplex	eseti
Hajdúdorogi Darts Club	sport	komplex	eseti
Együtt – Egymásért Nagycsaládos Egyesület – Hajdúdorog	családtámogatás	komplex	eseti
Hajdúdorogi Hagyományőrző Íjász Egyesület	Hagyományőrzés, sport	komplex	eseti
Hadúdorogi Lovas Hajdúk Egyesülete	Hagyományőrzés, sport	komplex	programszervezés alkalmával rendszeres
Hajdúdorogi Szivárvány Hagyományőrző Egyesület	hagyományőrzés	komplex	programszervezés alkalmával rendszeres
Szalakóta Természetvédelmi Kör	természetvédelem	komplex	eseti
Roma Nemzetiségi Önkormányzat	érdekvédelem, foglalkoztatás	mélyszegénységben élők és romák	rendszeres, együttműködési megállapodás

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Hajdúdorog Város Önkormányzat együttműködési megállapodás keretében működik együtt a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, valamint a pályázatok megvalósítása kapcsán szoros kapcsolat van a városban jelenlévő egyházakkal. A civil szervezeteket és a vállalkozásokat minden évben pályázati úton támogatja a Képviselő-testület.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Hajdúdorogon nem jellemző, hogy térségi, területi társulásokkal való közös program, de egy –egy fejlesztés kapcsán jött már létre partneri kapcsolat.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A nemzetiségi önkormányzat a településen működő intézményekkel közös programokat szerveznek, ahol bemutatásra kerülnek azok a nemzetiségekhez fűződő hagyományok, népszokások, jellemző kultúrák, melyek helyi sajátosságok.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének támogatásától kezdve az időskorúak kulturálódásáig, a hagyományőrzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatásokban (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) lehetséges – esélyegyenlőséget támogató – szolgáltatások körét.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A helyi for-profit szereplők rendszeresen támogatják adományokkal a helyi rendezvényeket.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A HEP készítése során a településen működő intézmények (önkormányzati és egyházi), egészségügyi szolgáltatók, civil szervezetek szolgáltatott adatot, és információt.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítése során összehívott HEP Fórum tapasztalatai, a résztvevők javaslatai, az általuk szolgáltatott helyzetelemzés és adatsokaság, a részükről feltárt problémák és a megoldásukra adott javaslatok bekerültek a dokumentumba.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A lakosság a minden évben megszervezésre kerülő Közmeghallgatáson is visszacsatolást kaphat a városban történekről, illetve a HEP Fórum a nyilvánosság folyamatos biztosítására két évente tájékoztatja a program megvalósításában elvárt eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF a települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összgezése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A szegregátumokban lévő lakások többsége nem biztosít elégséges lakhatási körülményeket	Lakhatás javítása a szegregátumokban
	Az önkormányzati szociális bérlakások állapota leromlott és kevés	Önkormányzati bérlakások fejlesztése, bővítése
	A településen magas a munkanélküliek száma.	Közfoglalkoztatás folytatása, egyéb munkalehetőségek felkutatása.
	A szegregátumban élők egy lakáson belüli túlszűfolttsága	Szocializációs tréningek elméleti és gyakorlati síkon a tudatos családtervezés, életvezetési tanácsadás széles témakörökben
	A település szociális szolgáltatástervezési koncepciója nem került felülvizsgálatra 2019-ben.	Szociális szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata.
Gyermekek	Magas az óvodai és az általános iskolai korcsoportban a fejtetvesség fertőzés aránya.	A szociálisan hátrányos helyzetűek szemléletmód váltásának elősegítése, a rendelkezésre álló erőforrások összehangolása
	A Hajdúdorogi Egyesített Napközi Otthonos Óvodák telephelyei nem akadálymentesítettek.	Óvodai telephelyek felújítása, akadálymentesítése.
	A HHH tanulók eredményei gyengébbek, nagyobb a lemorzsolódási arányuk.	Hátránykompenzáció érdekében városi vetélkedők, versenyek, felzárkóztató programok a HH, HHH gyermekeknek.
	Városi sportcsarnok hiánya	Városi sportcentrum építése
	A Strandfürdőn nincs úszómedence	Strandfürdő fejlesztése
Idősek	Az idősek gyakran vállnak áldozattá.	Idősek áldozattá válásának megelőzése
	A közszolgáltatások akadálymentesítése csak részben megoldott.	Polgármesteri Hivatal komplex akadálymentesítése.

	Strandfürdő akadálymentesítése nem megoldott	Strandfürdő akadálymentesítése, fejlesztése
	Idősek bentlakásos ellátása nem megoldott.	Idősek bentlakásos ellátásának bővítése
Nők	A családon belüli erőszakos cselekedetek nagy része felderítetlen.	A nők áldozattá válás megelőzése.
	A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magas. A munkanélküliek között magas az iskolázatlanok és az alacsony iskolai végzettségűek aránya, melynek okai között a hatékony álláskeresési technikák és a kulcskompetenciák hiánya is szerepel.	Készségfejlesztő, szocializációs tréningek, foglalkoztathatóságot elősegítő szakmai képzése a településen.
	Nem megtervezett családnövekedés, korai várandósság	Tudatos családtervezésre felkészítés
Fogyatékossgal élők	A társadalmi elfogadás hiánya	Érzékenyítő programok szervezése
	Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés nem biztosított	A Polgármesteri Hivatal épületének komplex (fizikai és infó-kommunikációs) akadálymentesítése
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	A Polgármesteri Hivatal épületet nem akadálymentesített	A Polgármesteri Hivatal épületének komplex (fizikai és infó-kommunikációs) akadálymentesítése
	Az önkormányzati szociális bérlekások állapota leromlott és kevés	Önkormányzati bérlekások fejlesztése, bővítése
	Járdák, közutak állapota nem megfelelő	Járdák, közutak felújítása, fejlesztése, bővítése

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák képesek a társadalomba beilleszkedni.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők helyzete javuljon. Valamennyi rendelkezésre álló eszközzel segíteni kívánjuk személyes és környezeti higiéniájuk rendezettsége iránti szándékuk fokozását, ebben való aktív szerepvállalásukat. Ezzel egyidejűleg elősegítve a többségi társadalmi sztereotípiák megdöntését.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek biztonságban, egészségben és családban történő nevelkedését. Folyamatosan odafigyelünk az idősek igényeire, véleményére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén munka világába való zökkenőmentes visszatérést.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékossgal élők közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Lakhatás javítása a szegregátumban
B	Feltárt probléma megnevezése	A szegregátumokban lévő lakások többsége nem biztosít elégséges lakhatási körülményeket
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A szegregátumban a lakhatási körülmények javulnak.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Települési terv részét képező ITS
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Fejlesztési lehetőségek feltérképezése, ITS akciótervének megvalósítása, Lakhatás javítása a szegregátumokban
G	Az intézkedés felelőse	Horváth Zoltán polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. június 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Javult lakhatási körülményekkel rendelkező családok száma- 2 család
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Hazai és uniós pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi együttműködések révén
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Önkormányzati bérlakások fejlesztése, bővítése
B	Feltárt probléma megnevezése	Az önkormányzati szociális bérlakások állapota leromlott és kevés
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Felújított és új szociális bérlakások

D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	helyi rendeletek, Települési terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Az önkormányzati bérlakások fejlesztése, felújítása, új bérlakások építése
G	Az intézkedés felelőse	Horváth Zoltán polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. június 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Felújított bérlakások száma, Új bérlakások száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Hazai és uniós pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi és szakmai együttműködések révén
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Közfoglalkoztatás folytatása, egyéb munkalehetőségek felkutatása.
B	Feltárt probléma megnevezése	A településen magas a munkanélküliek száma.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Tartós munkanélküliek számának csökkenése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési rendelet
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Az önkormányzat minden évben pályáz közmunkaprogram megvalósítására.
G	Az intézkedés felelőse	Horváth Zoltán polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. június 30.

I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma; jegyzőkönyvek, jelenléti ívek
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Hazai és uniós pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi együttműködések révén
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Szocializációs tréningek elméleti és gyakorlati síkon a tudatos családtervezés, életvezetési tanácsadás széles témakörökben
B	Feltárt probléma megnevezése	A szegregátumban élők egy lakáson belüli túlszűfolttsága
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Együttműködési megállapodás, Túlszűfolttság megszüntetése, csökkentése,
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Szocializációs tréningek elméleti és gyakorlati síkon a tudatos családtervezés, életvezetési tanácsadás témakörökben
G	Az intézkedés felelőse	Horváth Zoltán polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. június 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Képzéseket eredményesen elvégzők száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Hazai és uniós pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	szakmai és társadalmi együttműködések révén

L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns
---	---	--------------

A	Intézkedés címe:	Szociális szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata
B	Feltárt probléma megnevezése	A település szociális szolgáltatástervezési koncepciója 2025-ben került felülvizsgálatra.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	1 felülvizsgált koncepció
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A szociális szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata.
G	Az intézkedés felelőse	Horváth Zoltán polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. június 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	1 felülvizsgált koncepció száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Polgármesteri Hivatal dolgozói
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Szakmai együttműködések révén
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	A szociálisan hátrányos helyzetűek szemléletmód váltásának elősegítése, a rendelkezésre álló erőforrások összehangolása
B	Feltárt probléma megnevezése	Magas az óvodai és az általános iskolai korcsoportban a fejtetvesség fertőzés aránya.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Fejtetvesség fertőzés csökkenése

D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Szociálisan hátrányban élők segítése fejtetű irtószerezrel, a lakás textíliák, személyes ruhanemű mentesítéséhez szükséges irtószerekkel. A szociálisan hátrányos helyzetűek szemléletmód váltásának elősegítése a lakókörnyezetük tisztán tartása érdekében. Azon ingatlanoknál, ahol nincs kiépítve mosdó helyiség, a lakók rendszeres tisztálkodásának megoldása. A rendelkezésre álló infrastruktúra rendszeres használatának elősegítése.
G	Az intézkedés felelőse	Horváth Zoltán polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. június 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Védőnői jelzések számának csökkenése a fejtetvességgel kapcsolatban, a probléma megszűnése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Hazai és uniós pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Szakmai és társadalmi együttműködések révén
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Óvodai telephelyek felújítása, akadálymentesítése
B	Feltárt probléma megnevezése	A Hajdúdorogi Egyesített Napközi Otthonos Óvodák telephelyei nem akadálymentesítettek.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Felújított, akadálymentesített épület
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Települési Terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Óvodai telephelyek felújítása, akadálymentesítése.

G	Az intézkedés felelőse	Horváth Zoltán polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. június 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Felújított, akadálymentesített épület száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Hazai és uniós pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Szakmai és társadalmi együttműködések révén
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Hátránykompenzáció érdekében városi vetélkedők, versenyek a HH, HHH gyermekeknek.
B	Feltárt probléma megnevezése	A HHH tanulók eredményei gyengébbek, nagyobb a lemorzsolódási arányuk.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	2 db megvalósított hátránykompenzációs program
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Hátránykompenzáció érdekében városi vetélkedők, versenyek a HH, HHH gyermekeknek. Tanodaszerű, kiscsoportos felzárkóztató programok beindítása a Balogh S. utcai és Petőfi S. utcai egyházi, önkormányzati fenntartású közösségi házban.
G	Az intézkedés felelőse	Horváth Zoltán polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. június 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	jelenléti ív, fotódokumentáció, beszámoló
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai)	Hazai és uniós pályázati forrás

	erőforrások	
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Szakmai együttműködések révén
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Városi sportcentrum építése
B	Feltárt probléma megnevezése	Városi sportcentrum hiánya
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	1 városi sportcentrum építése, átadása használatra, a fürdő területének komplex fejlesztése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Települési Terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Város sportcentrum építése, átadása használatra, a fürdő területének komplex fejlesztése
G	Az intézkedés felelőse	Horváth Zoltán polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. június 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	1 megépített és használatra átadott sportcsarnok száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Hazai és uniós pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Szakmai együttműködések révén
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Strandfürdő fejlesztése
B	Feltárt probléma megnevezése	A strandfürdőn nincs úszómedence
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	1db úszómedence
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Települési Terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Strandfürdő fejlesztése, úszómedence építése és átadása használatra, úszásoktatás megszervezése
G	Az intézkedés felelőse	Horváth Zoltán polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. június 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Fotódokumentáció, megépített és használatra átadott úszómedence száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Hazai és uniós pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Szakmai és társadalmi együttműködés révén
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Idősek áldozattá válását megelőzése
B	Feltárt probléma megnevezése	Az idősek gyakran válnak áldozattá.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Térfigyelő kamerák számának növelése Cikkek, rendezvény, egészségmegőrző előadások
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns

F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Az idős személyek környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése. Az idősek tájékoztatása a bűncselekmények áldozatává válásának megelőzése érdekében. Térfigyelő kamerák számának növelése, meglévők karbantartása.
G	Az intézkedés felelőse	Horváth Zoltán polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. június 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Térfigyelő kamerák számának növelése Cikkek, rendezvény
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Hazai és uniós pályázati források
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Szakmai és társadalmi együttműködés révén
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Polgármesteri Hivatal komplex akadálymentesítése
B	Feltárt probléma megnevezése	A közszolgáltatások akadálymentesítése csak részben megoldott.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	1 akadálymentesített, megépített és használatra átadott épület
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Polgármesteri Hivatal komplex akadálymentesítése, felújítása, korszerűsítése vagy új hivatal építése és használatra átadása
G	Az intézkedés felelőse	Horváth Zoltán polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. június 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	1 akadálymentesített, megépített és használatra átadott épület

J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Hazai és uniós pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Szakmai és társadalmi együttműködés révén
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Strandfürdő akadálymentesítése, fejlesztése
B	Feltárt probléma megnevezése	Strandfürdő akadálymentesítése nem megoldott
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	1 akadálymentesített strandfürdő
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Települési Terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Strandfürdő egész területének teljes körű akadálymentesítése, fejlesztése
G	Az intézkedés felelőse	Horváth Zoltán polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. június 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	1 akadálymentesített és használatra átadott strandfürdő
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Hazai és uniós pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Szakmai és társadalmi együttműködés révén
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Idősek bentlakásos ellátásának bővítése
B	Feltárt probléma megnevezése	Idősek bentlakásos ellátásának meglévő kapacitási végesek
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	1 bentlakásos intézmény
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Idősek bentlakásos ellátásának bővítése
G	Az intézkedés felelőse	Horváth Zoltán polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. június 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	megépített és használatra átadott bentlakásos intézmények száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Hazai és uniós pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Szakmai és társadalmi együttműködés révén
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Nők áldozattá válásának megelőzése
B	Feltárt probléma megnevezése	A családon belüli erőszakos cselekedetek nagy része felderítetlen.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Minél szélesebb körben történő tájékoztatás
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns

F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Az áldozatok megfelelő segítése és ellátása az ismételt áldozattá válás prevenciójával. Tájékoztató arról, hogy hová fordulhatnak a családon belüli erőszak áldozatai. A Hajdúböszörményi Rendőrkapitányság Hajdúdorogi Rendőrőrsrel, a Városi Polgárőrséggel együttműködve városi bűnmegelőzési nap szervezése.
G	Az intézkedés felelőse	Horváth Zoltán polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. június 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Cikkek, rendezvények
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Hazai és uniós pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Szakmai és társadalmi együttműködés révén.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Készségfejlesztő, szocializációs tréningek, foglalkoztathatóságot elősegítő szakmai képzése a településen.
B	Feltárt probléma megnevezése	A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magas. A munkanélküliek között magas az iskolázatlanok és az alacsony iskolai végzettségűek aránya, melynek okai között a hatékony álláskeresői technikák és a kulcskompetenciák hiánya is szerepel.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Képzések nők számára
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Készségfejlesztő, szocializációs tréningek, foglalkoztathatóságot elősegítő szakmai képzések megtartása érdekében együttműködés képző intézményekkel.
G	Az intézkedés felelőse	Horváth Zoltán polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. június 30.

I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Képzéseket eredményesen elvégzők száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Hazai és uniós pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Szakmai és társadalmi együttműködés révén
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Tudatos családtervezésre felkészítés
B	Feltárt probléma megnevezése	Nem tervezett családnövekedés, korai várandósság
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	szemléletváltás
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Nőgyógyászati problémákkal összefüggő tréning, képzés (fogamzásgátlás, korai vetélés, korai várandósság stb.)
G	Az intézkedés felelőse	Horváth Zoltán polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. június 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Képzések résztvevők száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Hazai és uniós pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Szakmai és társadalmi együttműködés révén
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés	nem releváns

	esetében az együttműködés bemutatása	
--	--------------------------------------	--

A	Intézkedés címe:	Érzékenyítő programok szervezése
B	Feltárt probléma megnevezése	A társadalmi elfogadás hiánya
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	érzékenyítő programok
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Érzékenyítő programok szervezése
G	Az intézkedés felelőse	Horváth Zoltán polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. június 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Programok száma, képzésen résztvevők száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Hazai és uniós pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Szakmai és társadalmi együttműködés révén
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Polgármesteri Hivatal komplex akadálymentesítése
B	Feltárt probléma megnevezése	Közzolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés nem biztosított
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	1 akadálymentesített, megépített és használatra átadott épület

D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A Polgármesteri Hivatal épületének komplex (fizikai és infó-kommunikációs) akadálymentesítése
G	Az intézkedés felelőse	Horváth Zoltán polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. június 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	1 akadálymentesített, megépített és használatra átadott épület száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Hazai és uniós pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Szakmai és társadalmi együttműködés révén
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Önkormányzati bérlakások fejlesztése, bővítése
B	Feltárt probléma megnevezése	Az önkormányzati szociális bérlakások állapota leromlott és kevés
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az önkormányzati bérlakások felújítása, új bérlakások építése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Az önkormányzati bérlakások felújítása, új bérlakások építése és átadás használatra
G	Az intézkedés felelőse	Horváth Zoltán polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. június 30.

I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Felújított és új, használatra átadott bérlakások száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Hazai és uniós pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Szakmai és társadalmi együttműködés révén
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Járdák, közutak felújítása, fejlesztése, bővítése
B	Feltárt probléma megnevezése	Járdák, közutak állapota nem megfelelő
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Felújított járdák, közutak
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Járdák, közutak felújítása, fejlesztése, bővítése
G	Az intézkedés felelőse	Horváth Zoltán polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. június 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	felújított, bővített járdák, közutak hossza
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Hazai és uniós pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Szakmai és társadalmi együttműködés révén
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés	nem releváns

	esetében az együttműködés bemutatása	
--	--------------------------------------	--

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Polgármesteri Hivatal komplex akadálymentesítése	A Polgármesteri Hivatal épületének komplex (fizikai és infó-kommunikációs) akadálymentesítése	1. akadálymentesített, megépített és használatra átadott épület	nem releváns	nem releváns	A Polgármesteri Hivatal épületének komplex (fizikai és infó-kommunikációs) akadálymentesítése	Horváth Zoltán polgármester	2028. 06. 30. (péntek)	1. akadálymentesített, megépített és használatra átadott épület száma	Hazai és uniós pályázat	szakmai és társadalmi együttműködéseik révén	nem releváns
2	Önkormányzati bérlakások fejlesztése, bővítése	Az önkormányzati bérlakások fejlesztése, felújítása, új bérlakások építése	Felújított és új szociális bérlakások	helyi rendeletek, Települési terv	nem releváns	Az önkormányzati bérlakások fejlesztése, felújítása, új bérlakások építése	Horváth Zoltán polgármester	2028. 06. 30. (péntek)	Felújított bérlakások száma, Új bérlakások száma	Hazai és uniós pályázati forrás	Társadalmi és szakmai együttműködéseik révén	nem releváns
3	Járdák, közutak felújítása, fejlesztése, bővítése	Járdák, közutak felújítása, fejlesztése, bővítése	Felújított járdák, közutak	nem releváns	nem releváns	Járdák, közutak felújítása, fejlesztése, bővítése	Horváth Zoltán polgármester	2028. 06. 30. (péntek)	felújított, bővített járdák, közutak hossza	Hazai és uniós pályázati forrás	Szakmai és társadalmi együttműködéseik révén	nem releváns
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Lakhatás javítása a szegregátumokban	Fejlesztési lehetőségek feltérképezése, ITS akciótervének megvalósítása, Lakhatás javítása a szegregátumokban	A szegregátumban a lakhatási körülmények javulnak.	Települési terv részét képező ITS	nem releváns	Fejlesztési lehetőségek feltérképezése, ITS akciótervének megvalósítása, Lakhatás javítása a szegregátumokban	Horváth Zoltán polgármester	2028. 06. 30. (péntek)	Javult lakhatási körülményekkel rendelkező családok száma- 2 család	Hazai és uniós pályázati forrás	társadalmi együttműködéseik révén	nem releváns
2	Szociális szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata	A szociális szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata.	1. felülvizsgált koncepció	nem releváns	nem releváns	A szociális szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata.	Horváth Zoltán polgármester	2028. 06. 30. (péntek)	1. felülvizsgált koncepció	Polgármesteri Hivatal dolgozói	szakmai és társadalmi együttműködéseik révén	nem releváns
3	Közfoglalkoztatás folytatása, egyéb munkalehetőségek felkutatása.	Az önkormányzat minden évben pályáz közmunkaprogram megvalósítására.	tartós munkanélküliek számának csökkenése	Költségvetési rendelet	nem releváns	Az önkormányzat minden évben pályáz közmunkaprogram megvalósítására.	Horváth Zoltán polgármester	2028. 06. 30. (péntek)	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma; jegyzőkönyvek, jelenléti ívek	Hazai és uniós pályázati forrás	társadalmi és szakmai együttműködéseik révén	nem releváns
4	Szocializációs tréningek elméleti és gyakorlati síkon a tudatos családtervezés, életvezetési	Szocializációs tréningek elméleti és gyakorlati síkon a tudatos családtervezés, életvezetési	Együttműködési megállapodás, Túlsúlyfűltetés, csökkentése	nem releváns	nem releváns	Szocializációs tréningek elméleti és gyakorlati síkon a tudatos családtervezés, életvezetési	Horváth Zoltán polgármester	2028. 06. 30. (péntek)	Képzéseket eredményesen elvégzők száma	Hazai és uniós pályázati forrás	szakmai és társadalmi együttműködéseik révén	nem releváns

	tanácsadás széles témakörökben	tanácsadás témakörökben				tanácsadás témakörökben						
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Óvodai telephelyek felújítása, akadálymentesítése	Óvodai telephelyek felújítása, akadálymentesítése.	1 felújított, akadálymentesített épület	nincs	---	Óvodai telephelyek felújítása, akadálymentesítése.	Horváth Zoltán polgármeste r	2028. 06. 30. (péntek)	30. Felújított, akadálymentesített épület száma	Hazai és uniós pályázat	társadalmi és szakmai együttműködése k révén	nem releváns
2	Hátránykompenzáci ó érdekében városi vetélkedők, versenyek a HH, HHH gyermekeknek.	Hátránykompenzáci ó érdekében városi vetélkedők, versenyek a HH, HHH gyermekeknek. Tanodaszerű, kiscsoportos felzárkóztató programok működtetése a Balogh S. utcai és Petőfi S. utcai egyházi, önkormányzati fenntartású közösségi házban.	2 db megvalósított hátránykompenzáci ós program	nem releváns	nem releváns	Hátránykompenzáci ó érdekében városi vetélkedők, versenyek a HH, HHH gyermekeknek. Tanodaszerű, kiscsoportos felzárkóztató programok működtetése a Balogh S. utcai és Petőfi S. utcai egyházi, önkormányzati fenntartású közösségi házban.	Horváth Zoltán polgármeste r	2028. 06. 30. (péntek)	30. jelenléti ív, fotódokumentáció, beszámoló	Hazai és uniós pályázati forrás	szakmai együttműködése k révén	nem releváns
3	A szociálisan hátrányos helyzetűek szemléletmód váltásának elősegítése, a rendelkezésre álló erőforrások összhangolása	Szociálisan hátrányban élők segítése fejtetű írtószerral, a lakás textíliák, személyes ruhanemű mentesítéséhez szükséges írtószerekkel. A szociálisan hátrányos helyzetűek szemléletmód váltásának elősegítése a lakókörnyezetük tisztán tartása érdekében. Azon ingatlanoknál, ahol nincs kiépítve mosdó helyiség, a lakók rendszeres tisztálkodásának megoldása. A rendelkezésre álló infrastruktúra rendszeres	Fejtetvesség fertőzés csökkenése	nem releváns	nem releváns	Szociálisan hátrányban élők segítése fejtetű írtószerral, a lakás textíliák, személyes ruhanemű mentesítéséhez szükséges írtószerekkel. A szociálisan hátrányos helyzetűek szemléletmód váltásának elősegítése a lakókörnyezetük tisztán tartása érdekében. Azon ingatlanoknál, ahol nincs kiépítve mosdó helyiség, a lakók rendszeres tisztálkodásának megoldása. A rendelkezésre álló infrastruktúra rendszeres	Horváth Zoltán polgármeste r	2028. 06. 30. (péntek)	30. Védőnői jelzések számának csökkenése a fejtetvességgel kapcsolatban, a probléma megszűnése	Hazai és uniós pályázati forrás	Szakmai és társadalmi együttműködése k révén	nem releváns

		használatának elősegítése.				használatának elősegítése.						
4	Városi sportcentrum építése	Város sportcentrum építése, átadása használatra, a fürdő területének komplex fejlesztése	1 városi sportcentrum építése, átadása használatra, a fürdő területének komplex fejlesztése	Települési Terv	nem releváns	Város sportcentrum építése, átadása használatra, a fürdő területének komplex fejlesztése	Horváth Zoltán polgármester	2028. 06. 30. (péntek)	1 megépített és használatra átadott sportcentrum száma	Hazai és uniós pályázati forrás	Szakmai együttműködése k révén	nem releváns
5	Strandfürdő fejlesztése	Strandfürdő fejlesztése, úszómedence építése és átadása használatra, úszásoktatás megszervezése	1 db úszómedence	Települési Terv	nem releváns	Strandfürdő fejlesztése, úszómedence építése és átadása r használatra, úszásoktatás megszervezése	Horváth Zoltán polgármester	2028. 06. 30. (péntek)	Fotódokumentáció, megépített és használatra átadott úszómedence száma	Hazai és uniós pályázati forrás	Szakmai és társadalmi együttműködés révén	nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Nők áldozattá válásának megelőzése	Az áldozatok megfelelő segítése és ellátása az ismételt áldozattá válás megelőzésével. Tájékoztató arról, hogy hová fordulhatnak a családon belüli erőszak áldozatai. A Hajdúböszörményi Rendőrkapitányság Hajdúdorogi Rendőrőrsrel, a Városi Polgárőrséggel együttműködve városi bűnmegelőzési nap szervezése.	Minél szélesebb körben történő tájékoztatás	nem releváns	nem releváns	Az áldozatok megfelelő segítése és ellátása az ismételt áldozattá válás megelőzésével. Tájékoztató arról, hogy hová fordulhatnak a családon belüli erőszak áldozatai. A Hajdúböszörményi Rendőrkapitányság Hajdúdorogi Rendőrőrsrel, a Városi Polgárőrséggel együttműködve városi bűnmegelőzési nap szervezése.	Horváth Zoltán polgármester	2028. 06. 30. (péntek)	Cikkek, rendezvény	Hazai és uniós pályázati forrás	társadalmi együttműködése k révén	nem releváns
2	Készségfejlesztő, szocializációs tréningek, foglalkoztathatóságot elősegítő szakmai képzése a településen.	Készségfejlesztő, szocializációs tréningek, foglalkoztathatóságot elősegítő szakmai képzések megtartása érdekében együttműködés képző intézményekkel.	Képzések számára nők	nem releváns	nem releváns	Készségfejlesztő, szocializációs tréningek, foglalkoztathatóságot elősegítő szakmai képzések megtartása érdekében együttműködés képző intézményekkel.	Horváth Zoltán polgármester	2028. 06. 30. (péntek)	képzéseket eredményesen elvégzők száma	Hazai és uniós pályázat	szakmai és társadalmi együttműködése k révén	nem releváns

3	Tudatos családtervezésre felkészítés	Nőgyógyászataival problémákkal összefüggő tréning, képzés (fogamzásgátlás, korai vetélés, korai várandósság stb.)	szemléletváltás	nem releváns	nem releváns	Nőgyógyászataival problémákkal összefüggő tréning, képzés (fogamzásgátlás, korai vetélés, korai várandósság stb.)	Horváth Zoltán polgármester	2028. 06. 30. (péntek)	Képzések résztvevők száma	Hazai és uniós pályázati forrás	Szakmai és társadalmi együttműködés révén	nem releváns
IV. Az idők esélyegyenlősége												
1	Idősek áldozattá válásának megelőzése	Az idős személyek környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése. Az idők tájékoztatása a bűncselekmények áldozatává válásának megelőzése érdekében. Térfigyelő kamerák számának növelése, meglévők karbantartása.	Térfigyelő kamerák számának növelése Cikkek, rendezvény, egészségmegőrző előadások	nem releváns	nem releváns	Az idős személyek környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése. Az idők tájékoztatása a bűncselekmények áldozatává válásának megelőzése érdekében. Térfigyelő kamerák számának növelése, meglévők karbantartása.	Horváth Zoltán polgármester	2028. 06. 30. (péntek)	térfigyelő kamerák számának növelése Cikkek, rendezvény	Hazai és uniós pályázat	szakmai és társadalmi együttműködése k révén	nem releváns
2	Polgármesteri Hivatal komplex akadálymentesítése	Polgármesteri Hivatal komplex akadálymentesítése, felújítása, korszerűsítése vagy új hivatal építése és használatra átadása	1 akadálymentesített, megépített és használatra átadott épület	nem releváns	nem releváns	Polgármesteri Hivatal komplex akadálymentesítése, felújítása, korszerűsítése vagy új hivatal építése és használatra átadása	Horváth Zoltán polgármester	2028. 06. 30. (péntek)	1 akadálymentesített, megépített és használatra átadott épület	Hazai és uniós pályázat	szakmai és társadalmi együttműködése k révén	nem releváns
3	Strandfürdő akadálymentesítése, fejlesztése	Strandfürdő egész területének teljes körű akadálymentesítése, fejlesztése	1 akadálymentesített strandfürdő	Települési Terv	nem releváns	Strandfürdő egész területének teljes körű akadálymentesítése, fejlesztése	Horváth Zoltán polgármester	2028. 06. 30. (péntek)	1 akadálymentesített és használatra átadott strandfürdő	Hazai és uniós pályázat	szakmai és társadalmi együttműködése k révén	nem releváns
4	Idősek bentlakásos ellátásának bővítése	Idősek bentlakásos ellátásának bővítése	1 bentlakásos intézmény	nem releváns	nem releváns	Idősek bentlakásos ellátásának bővítése	Horváth Zoltán polgármester	2028. 06. 30. (péntek)	megépített és használatra átadott bentlakásos intézmények száma	Hazai és uniós pályázat	szakmai és társadalmi együttműködése k révén	nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Érzékenyítő programok szervezése	Érzékenyítő programok szervezése	érzékenyítő programok	nem releváns	nem releváns	Érzékenyítő programok szervezése	Horváth Zoltán polgármester	2028. 06. 30. (péntek)	Programok száma, képzésen résztvevők száma	Hazai és uniós pályázati forrás	Szakmai és társadalmi együttműködés révén	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az

esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Hajdúdorog Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Hajdúdorog Város Önkormányzati Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 127/2023. (VII.20.) számú határozatával elfogadta.

A Képviselő-testület a 133/2025. (IX.18.) számú határozatával felülvizsgálta és elfogadta a Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Hajdúdorog, 2025. szeptember 18.

Horváth Zoltán
polgármester

dr. Nagy Nándor
jegyző

HAJDÚDOROGI POLGÁRMESTERI HIVATAL

4087 Hajdúdorog, Tokaji út 4.

Telefon: (52) 572-135

E-mail: onkormanyzat@hajdudorog.hu, jegyzo@hajdudorog.hu

KIVONAT

Hajdúdorog Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2025. szeptember 18-án megtartott nyílt ülésének jegyzőkönyvéből:

Hajdúdorog Város Önkormányzata Képviselő-testülete 9 tagja vett részt a szavazásban és 9 igen szavazattal, 0 nem szavazattal és 0 tartózkodás mellett a javaslatot elfogadta és a következő határozatot hozta:

133/2025. (IX.18.) számú határozat

Hajdúdorog Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 41. § (3) bekezdésében, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 31.§ (1) bekezdése, valamint a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 6.§ (1) bekezdése alapján biztosított jogkörében eljárva:

a 2023. július 20. napján elfogadott Hajdúdorog Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Program (2023-2028) időarányos megvalósulását, illetve a helyzetelemzést áttekintette, a Programot felülvizsgálta és a felülvizsgálat alapján az előterjesztésben felsorolt módosításokkal együtt elfogadja.

Felkéri a Város Polgármesterét, hogy az érintettek értesítéséről gondoskodni szíveskedjen.

FELELŐS: Horváth Zoltán polgármester

HATÁRIDŐ: 2025. október 15.

Horváth Zoltán s.k.
polgármester

dr. Nagy Nándor s.k.
jegyző

A kivonat hiteles!

Nyusti Marianna
ügyintéző